NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

פרייז 15 גראשען

...ריינט 10 דרייטען

...ייער פאָלקסבלאַט

№ 30 | Łódź, Czwartek, 4 lutego 1937 | אדרעס: לאָדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. pocz. 1.06 | לאָדז דאָנערשטאָג פ׳ משפטים כ״ג שבט תרצ״ז

אויף 100 מיליאָן זל. געהעכערט

דעם בודזשעט פון פינאַנץ-מיניסטעריום

...אַס גלייכגעוויכט פון בודזשעט צוליב דער „פערבעסערטער“ קאָניונקטור. — שטייער-הנחות פאַר... פויערן. — אַרויס-
...פיהרטע קאַפּיטאַלען האָט מען צוריקגעבראַכט קיין פוילען. — אָפּגעשאַפט עקזעקוציעס אויף קליינע שטייער-סומען

...וואַרשאַ, 3 (טעלעפאָניש)
...י בודזשעט-קאָמיסיע ביים סיים האָט היינט ...בט דעם בודזשעט-פּרעלימינאַר פון פינאַנץ-...טעריום און מיט דער דאָזיגער אַרבייט האָט די ...ע פאַרענדיגט די צווייטע לעזונג פון'ם גאַנ-...רעגירונגס-בודזשעט.

...ער בודזשעט פון פינאַנץ-מיניסטעריום, וועל-...אין רעפערירט געוואָרען דורך דעפּ. האַלינסקי ...ריך איינציגער בודזשעט, וואָס זיינע אויסגאַבען ...זיך פאַרהעלטנישמעסיג מיט דער סומע פון ...נקונפטען. דער בודזשעט פון פינאַנץ-מיניס-...ם שליסט זיך אין די איינקונפטען מיט דער ...פון 1 מיליאַרד 349 מיליאָן 279,822 זל. ...מיט קנאַפּע 100 מיליאָן מעהר ווי דער פּראָ-...ער בודזשעט פון פינאַנץ-מיניסטעריום.

...ר הויפּט-פּאָזיציע פון דער הכנסה איז שטייערן ...מען רעכענט אין לויפענדען בודזשעט-יאָהר ...19 איינצונעהמען אין דער הויך פון 1 מיל-...300 מיליאָן זל. דערביי וועלען די דירעקטע ...ן בעטרעפען 717 מיליאָן זל., די אומדירעקטע ...מיליאָן זל. אין דער רובריק פון די דירעקטע ...ן איז פאָרגעזעהען די סומע פון 57 מיל-...פון באַדען-שטייער. פון שטייער פון אומ-...ליכע געטער 82 מיליאָן זל., פון אומזאַץ-...245 מיליאָן זל., פון הכנסה-שטייער — ...מיליאָן זל.

...אויף דער זייט פון די אומדירעקטע שטייערן ...פאָרגעזעהען אַ סומע פון העכער 8 מיליאָן זל. ...אַקציז- פון ביר, פון צוקער — 130 מיליאָן זל., ...וויין — 15 מיליאָן זל., פון מינעראַל-אייל — ...מיליאָן זל., פון צאָל — 107 מיליאָן, פון ...שפּעל-אָפּצאָהלען — 81 מיליאָן זל.

באַך דער רעדע פון רעפערענט האָט גענומען אַ וואָרט דער וויצע-פינאַנץ-מיניסטער ד״ר גראָ-דינסקי, וועלכער האָט ערקלערט, אַז דער בודזשעט שטעהט אונטער'ן צייכען פון גלייכגעוויכט. די גלייכ-געוויכט פון בודזשעט איז היינט אַנערקענט אַלס בע דינג פון אַ פערבעסערטער קאָניונקטור. דערפאַר

קענען מיר זיך נישט פערגינען אויף דעפיציטען בפרט, ווען די קויף-קראַפט פון דער לאַנדווירט-שאַפטליכער בעפעלקערונג האָט זיך פערבעסערט.

דער וויצע-מיניסטער מעלדעט, אַז דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום האָט דורכגעפיהרט אַ גאַנצע רייהע שטייער-הנחות מיט'ן ציל אַדורכצופיהרען די מאָטאָ-ריזאַציע פון לאַנד. עס איז פערוועהרט געוואָרען אויסצופיהרען עקזעקוציעס פון סומעס ביז 8 זל., צו פערקלענערען די אָפּצאָהלונגען פון „אופאָמ-ניעניעס“ און פון 15 יולי ביז'ן 15 אָקטאָבער 1936 זענען בעגרעניצט געוואָרען די עקזעקוציעס אויף פעלגענע שטייערן ביי די פויערים. פאַר'ן גרונט-שטייער זענען איצט איינגעפיהרט געוואָרען ווייטער דיגע הנחות.

רעדענדיג וועגען די פענג'עס פאַר די שטייער-נאַטשעלניקעס, טיילט מיט דער וויצע-מיניסטער, אַז אין ביאַליסטאָק נעמט אַ נאַטשעלניק אַ פענסיע פון 455 זל. ברוטאָ, אין קראַקאָ 471 זל., אין לאָדז 517 זל.

מיט אַ רעדע וועגען דער פינאַנץ-פּאָליטיק איז אויך אַרויסגעטרעטען דער פינאַנץ-מיניסטער קוויאַט-קאָווסקי, וועלכער איז איינגעשטימט אינטערפעליירט געוואָרען דורך אַ דעפּוטאַט: ווען עס וועלען פערע פענטליכט ווערען די נעמען פון די, ...כע האָבען אַרויסגעפיהרט זייערע קאַפּיטאַלען קיין אויסלאַנד?

מין. קוויאַטקאָווסקי האָט געענטפערט: די נע-מען פון די, וואָס האָבען אַרויסגעפיהרט פון פוי-לען זייערע קאַפּיטאַלען וועלען נישט פערעפענטליכט ווערען, ווייל זיי האָבען זיך דערוויילען פאַר דעם און האָבען צוריקגעבראַכט די קאַפּיטאַלען קיין פוילען.

רעדע פון מינ. קאַשטשאַלקאָווסקי

אין דער בודזשעט-קאָמיסיע ביים סענאַט

וואַרשאַ, 3 (טעלעפאָניש)

היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער בוד-זשעט-קאָמיסיע ביים סענאַט.

נאָכ'ן רעפערירען דעם בודזשעט פון מיניסטער פאַר קאָנפעסיאָנעלער שולע, האָט זיך ענטוויקעלט אַ דיס-קוסיע, בעת וועלכער סענאַטאָר מאַלינאָווסקי האָט אַנגעוויזען, אַז מען דאַרף לערנען אַכט אויף די פריי-זען פון זאַלץ, זייף און אַנדערע אַרטיקלען, וואָס זער בען נויטיג דער נעזונטהייטם - שוץ און מ'דאַרף פער-גרעסערן די צאָהל אַרביטס - אינספעקטאָרען.

מיט אַ גרעסערער רעדע איז אַרויסגעטרעטען מי-ניסטער קאַשטשאַלקאָווסקי, וועלכער האָט אָנגעוויזען אויף דער נויטווענדיגקייט צו קאָנסאָלידירען אַלע כוחות, וואָס פיהרען אין דער מלוכה. מיט נאָכדרוק האָט דער מיניסטער אָנגעוויזען אויף דער ווינטיג-קייט פון פערזאָרגען קינדער און יוגנדליכע ווי אויך פרעגענען הילף פאַר אַרבייטסלאָזע פאַמיליעס. שי-צען די יוגענד פאַר מאָראַלישען אונטערגאַנג און פיזישער דעגענעראַציע דאַרף זיין דער הויפּט-פּאָס-טאַר פון גוט פערשטאַנענעם מלוכה-קיום.

מינ. קאַשטשאַלקאָווסקי האָט אויך אונטערגע-שטראָכען, אַז בעת אין די פריהערדיגע יאָהרען האָט

די קראַנקען-קאַסע געבראַכט דעפיציטען, האָט זי אין יאָהר 1936 שוין געבראַכט אַ רווח פון 2 מיליאָן זלאָטים.

פאָלעמיזירענדיג מיט'ן מיניסטער האָט סענאַ-טאָר עווערט געזאָגט, אַז דער מיניסטער זאָל נישט אַזוי פיל זאָרגען פאַר דער קראַנקען-קאַסע, נאָר פאַר דער סאָציאַלער שוץ פאַר דער בעפעלקערונג. דערביי האָט סענ. עווערט דערציילט דעם מי-ניסטער אַ מעשה וועגען אַ דעלעגאַציע פון יודישע אַרבייטער, וועלכער האָט ביי אַ לאָדזשער פאַבריקאַנט געפאָדערט אַ הוספה, האָט דער פאַבריקאַנט דערביי געענטפערט דער דעלעגאַציע: איך בין אַ מיטגליד פון „חסד של אמת“ און אין אַנדערע פילאַנטראָפּי-שע אינסטיטוציעס, וועט איהר דערביי זיין פער-זאָרגט מיט אַ קרקע איבער הונדערט און צוואַנציג יאָהר.

— וואָס דאַרפט איהר זאָרגען פאַר אונז נאָכ'ן טויט, זאָרגט בעסער פאַר אונז ביים לעבען.

דאָס איז טאַקע געזאָגט געוואָרען דעם מיניסטער אַקטועלען זיין אויפמערקזאַם צו געבען פּראַקטישע שוץ דער בעפעלקערונג.

סטאַלין פאָדערט טויט-שטראָף

פאַר ראַדעק און סאָקאָלניקאָוו

די ווייטערע קלאַגנען וועגען ליטווינאָוו'ס אַרעסט. — אַרעסטירט ראַדעק'ס טאָכטער. — טראָצקי שטעמפּעלט סטאַלינען אַלס פאַשיסט. — פּיאַטאַקאָוו'ן ראַטעווען פאַר דער עקזעקוציע האָט געוואָלט אַ קאָמיסאַר פון ג.פּ.או.

...לאָנדאָן, 3 (ספּ. טעל.)
...דיילי עקספּרעס" מעלדעט פון מאָסקווא, אַז ...קיס 18-יאָהריגע טאָכטער, די סטודענטין מאַריאַ ...קעטען אַרעסטירט געוואָרען אין אוניווערזי-...ביני דורך ג.פּ.או.-אַגענטען. זי ווערט בע-...קוס, אַז בעת די לעקציעס האָט זי אַגיטירט ...ענטען אין אויסגעדריקט איהר פערביטערונג ...ן האַרבען תפיסה-אורטייל אויף איהר פאָטער.

...פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)
...די פראַנצויזישע צייטונגען מעלדען פון מאָס...אַז ראַדעק און סאָקאָלניקאָוו וועלען זיכער ...מאָל געשטעלט ווערען פאַר'ן געריכט צוזאַמען ...מאַריאַסין, דעם דירעקטאָר פון דער מלוכה-...ראַקאָווסקי און אַנדערע. און דאָסמאָל וועלען ...ייי פערמשפט ווערען צו טויט-שטראָף.

...וויען, 3 (ספּ. טעל.)
...די קלאַגען, אַז דער אויסערן-קאָמיסאַר ליט-...איז אַרעסטירט געוואָרען גלייך ווי ער איז ...נאַך אינדערפריה אַריבער די סאָוויעט-רוסישע ...ן, פערשפּרייטען זיך ווייטער.

...פּאַריז, 3 (ספּ. טעל.)
...פּאַרי סואַר "מעלדעט, אַז די ידיעה וועגען ...ס פון לענינ'ס אלמנה איז טראָגט דער הכחשה ...די סאָוויעטען דאָך אמת. דיזעלבע צייטונג מעל-...נאָך ספּעציעל, אַז דער דריטער פּראָצעס געגען ...קיסטען וועט זיך אָנהויבען אין אַפּריל.

מעקסיקאָ, 3 (ספּ. טעל.)
...טראָצקי האָט ווידער פערעפענטליכט אַ ער-...קלערונג, אַז סטאַלין איז פּאַקטיש אַ פאַשיסט, וועל-...האָט זיך געשטעלט אַלס ציל אומצובריינגען ...ווירקליכע סאָציאַליסטען און צו פערוואַנדלען ...לאַנד אין אַ פאַשיסטיש לאַנד.

ריגאַ, 3 (ספּ. טעל.)

פון מאָסקווא טיילט מען מיט, אַז אין ג.פּ.או.-בנין אין לובלאַנקע איז אַרעסטירט געוואָרען דער ג.פּ.או.-קאָמיסאַר וואָראַנקין.

עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז וואָראַנקין האָט געוואָלט העלפען פּיאַטאַקאָוו'ן אַנטלויפען פון תפיסה פאַר'ן אויספיהרען די עקזעקוציע.

וואָראַנקין האָט זיך בעמיהט וועגען אַ „פּשט-פּוסטקע און מלבושים פאַר פּיאַטאַקאָוו'ן. ווען נישט דאָס, וואָס אַ זעלנער האָט פעררעטען וואָראַנקינ'ס פּלאַן, וואָלט פּיאַטאַקאָווס ענטלויפען געווים זיך איינגעגעבען.

אַרום די נייע אַרעסטען איז ראַטען-פעדבאַנד

סערעבריאַקאָוו'ס פרוי פערשיקט אויף סאָלאָוועצקער אינזלען

מאָסקווא, 3 (ספּ. טעל.)

עס געהען דאָ אַרום פערשיעדענע קלאַנגען ווע-גען אַרעסט פון אייליען, דעם סעקרעטאַר פּאָסט-שעוו, דעם קאַנדידאַט אויף אַ מיטגליד פון פּאָליט-ביוראָ און סעקרעטאַר פון דער אוקראַינישער פּאַר-טיי. אייליען איז פערדעכטיגט אין אַפּאָזיציאָנעלער אַרבייט.

די פרוי פון דערשאָסענעם סערעבריאַקאָוו וועלכע איז פערהאַלטען געוואָרען נאָך איידער איהר מאַן איז אַרעסטירט געוואָרען, האָט געזאָלט אַרויס-געשיקט ווערען אויף די סאָלאָוועצקער אינזלען. די אָפיציעלע ספערען ווילען וועגען דעם קיין שום אינפאָרמאַציעס נישט געבען.

מאַרשאַל רידז-שמיגלי פאָהרט קיין לאָנדאָן

צו דער קרוינונג פון קעניג זשאָרזש 6.

לאָנדאָן, 3 (ספּ. טעל.)

אין לאָנדאָן מאַכט מען פאָרבערייטונגען צו דער קרוינונגס - צערעמאָניע פון קעניג זשאָרזש דעם 6-טער. פאַר'ן קעניג און קעניגין זענען געמאַכט געוואָר-ען ספּעציעלע גאָלדענע קרוינען, אויסגעצירט מיט בריליאַנטען.

צו דער קרוינונג וועלען זיך צונויפפאָהרען אין דער הויפּטשטאָדט פון ענגלאַנד די אָנגעזעהענסטע מלוכה-מענער פון אויסלאַנד. אין די קרייזען פון ענגלישען קעניגליכען הויף האָט מען בעקומען מעל-דונגען, אַז צו דער קרוינונג אין מאַי וועט קומען דער פראַנצויזישער פּרעז. לעברען, דער איטאַל. קעניגישער טראָנפאָלגער אַ'מבערט, פון יאַפּאַן דער ברודער פון קייזער, פון רוסלאַנד קאָמיסאַר ליטווי-נאָוו, פון פוילען — מאַרשאַל רידז-שמיגלי.

ווידער „אַ טאָג אָהן יודען“

פּראָקלאַמירט אויף היינט אין וואַרשאַווער אוניווערזיטעט

וואַרשאַ, 3 (טעלעפאָניש)

אין וואַרשאַווער אוניווערזיטעט האָבען די ענדעקישע סטודענטען אויף דאָנערשטאָג (היינט) פּראָקלאַמירט אַ „טאָג אָהן יודען“. צו דעם צוועק זענען פערשפּרייט געוואָרען אַנטי-יודישע העצ-אויפרופען.

עקזעקוטיווע פון יודישען וועלט-קאָנגרעס

בעהאַנדעלט די שווערע לאַגע פון די יודען אין פוילען

דעם 21 פעברואַר א סעסיע פון אַדמיניסטראַטיווען ראַט אין קראָקע

פּאַריז, 3 (יט"א טעלעגראַפיש)

אין פּאַריז איז פאָרגעקומען אַ פּלענאַר זיצונג פון דער עקזעקוטיווע פון יודישען וועלט־קאָנגרעס, אויף וועלכער עס איז אויספיהרליך בעהאַנדעלט געוואָרען די לאַגע פון די יודען אין פוילען.

אין דער זיצונג האָבען זיך בעטייליגט: ד"ר נ. גאָלדמאַן (זשענעווע) פּראָפ. נ. בערנהאַרד (פּאַריז), מ. ה. דיקווים (לאָנדאָן), רעוו. מ. ל. פּערלצווייג (לאָנדאָן), מ. יאַרבלום (פּאַריז), סאָלי מאַיער (שווייץ) ד"ר מ. נוראָק (ריגע), י. גרינבוים (פּאַריז), ברוך צוקערמאַן, ד"ר קוּבאָוויצקי (בריסעל), אַלס געסט: נ. פּאַרדו (לאָנדאָן), לעאָנס בערנהיים (פּאַריז) און מ. שטשופּאַקעוויטש (וואַרשאַ), אין אָנהויב פון דער זיצונג ווערט ברוך צוקערמאַן קאָאָפּטירט אַלס מיטגליד פון דער עקזעקוטיווע.

אויף דער זיצונג זענען צוערשט בעהאַנדעלט געוואָרען אָרגאַניזאַציאָנעלע פראַגע; און עס איז אָנגענומען געוואָרען אַ בעשלוס, אַז דער רעספּאָרט פאַר אָרגאַניזאַציע און אין פּראָפּאַגאַנדע ווערט אָנגעפיהרט פון הה. נ. גאָלדמאַן, ב. צוקערמאַן און ד"ר מ. נוראָק. עס זענען אָנגענומען געוואָרען אַ גאַנצע ריהע פאָרשלאָגען וועגען אָרגאַניזירען אין די ראַמען פון וועלט־קאָנגרעס די יודישע קיבוצים אויף די ערטער, בעזונדערס אין מיטעל־ און מזרח־אייראָפּע. צו דעם צוועק זענען די ה"ה ב. צוקערמאַן און ד"ר מ. נוראָק בעאויפטראַגט געוואָרען אין די נאָהענטסטע חדשים צו בעזוכען אין אויפטראַג פון דער עקזעקוטיווע אַ ריהע לענדער.

עס ווערט בעשלאָסען צו רופען אַ זיצונג פון אַדמיניסטראַטיווען קאָמיטעט, פון קאָנגרעס אין קראָקע, דעם 21־טען פעברואַר דאָס יאָהר.

נאָכדעם ווערט בעהאַנדעלט די פראַגע וועגען אַרבייט צווישען דער יוגענד און עס ווערט אָנגענומען אַ בעשלוס צו גרינדען ביי דער עקזעקוטיווע אַ ספּעציעלען רעספּאָרט פאַר דער אַרבייט אונטער דער אָנפיהרונג פון מ. יאַרבלום.

נאָכ'ן אויסהערען דעם בעריכט פון פּראָפ. נ. בערנהאַרד וועגען דער עקאָנאָמישער אָפּטיילונג ביים קאָנגרעס איז אָנגעמערקט געוואָרען די וויכטיגע טעטיגקייט פון דער אָפּטיילונג אויף די נאָהענטסטע חדשים.

די זיצונג האָט אויספיהרליך אַרומגערעדט אַ ריהע פּאָליטישע פראַגען. בעזונדערס וועגען דער טעטיגקייט אויפ׳ן געביט פון זיכערן די רעכט פון די יודען אין דאַנציג, רומעניע און אין אייניגע אַנדערע אייראָפּעאישע מלוכות, וואו דער יודישער מצב האָט זיך אין דער לעצטער צייט פערערגערט, און עס זענען געוואָרען אָנגענומען בעשלוסען וועגען אַ ריהע אַקציעס אויף דעם געביט.

בעזונדערס אויספיהרליך איז בעהאַנדעלט געוואָרען דער יודישער מצב אין פוילען, די עקזעקוטיווע האָט קאָנסטאַטירט, אַז די פּאָליטישע, ווי אויך די עקאָנאָמישע לאַגע פונם פוילישען יודענטום, פערערגערט זיך פון טאָג צו טאָג, די אַנטיסעמיטישע קאַמפּאַניע נעמט אָן שאַרפען פאָרמען, בעזונדערס אין דער פּראָווינץ. עס ווערט געפיהרט אַ העפטיגע עקאָנאָמישע באָיקאָט - אַקציע געגען יודען. עס ווערען נישט אָנגענומען די נויטיגע מאָסמיטלען, כדי ענדגילטיג און ענערגיש מאַכען אַ סוף צו דער אַנטי־יודישער אַגיטאַציע, וועלכע ווערט געפיהרט נישט בלויז פון דער ענדעקישער אָפּאָזיציע, נאָר אויך פון

...געווייסע אַנדערע ריכטונגען און קאַטוילישען קלער און געפינט זיך אין אַ שרייענדער סתירה צום פּרינציפּ פון דער יודישער גלייכבערעכטיגונג, וואָס איז גאַראַנטירט אין דער קאָנסטיטוציע.

אויף דער זיצונג זענען בעהאַנדעלט געוואָרען אַ ריהע פראַגען, וואָס זענען פערבונדען מיט דעם עקסטערמינאַציאָנס־קאַמף געגען די פוילישע יודען, וואָס בעדראָהט די עקזיסטענץ פון די יודישע מאַסען אין פוילען.

אין דער אָנגענומענער רעזאָלוציע ווערט געזאָגט, אַז די עקזעקוטיווע האַלט פאַר איהר חוב אויפמערקזאַם צו מאַכען אויף דער טראַגישער פערשאַרפונג פון דעם פויליש־יודישען פּראָבלעם. די עקזעקוטיווע ווענדט אויפמערקזאַם נאָכפאָלגען די ווייטערדיגע ענטוויקלונג פון דער פראַגע און איז איבערציינט, אַז זי וועט געפינען די אונטערשטיצונג פון אַלע בעוואוסטזיניגע טיילען פון יודישען פאָלק, כדי צו זיכערן די רעכט און צו פערבעסערן די

עקאָנאָמישע נויט־לאַגע פון פוילישען יודענטום.

טאָמער האָבען רעוו. פּערלצווייג און פּ...
געאָרג בערנהאַרד בעריכטעט וועגען זייערע איג...
ווענדונגען ביי די שפּאַנישע רעגירונגס - פּאַרשטיי...
(אין לאָנדאָן און פּאַריז) לטובת די דייטש־יוד...
פליטים, וואָס געפינען זיך אין שפּאַניען: די ש...
נישע רעגירונג האָט אונטערגעשריבען די זשענ...
קאָנווענץ פאַר די דייטש - יודישע פליטים.

אמעריקא און ענגלאַנד אין זאָרג

פאַר די שווער געפּרובטע יודען אין פוילען

ניו־יאָרק, 3 (יט"א טעלעגר.)

די גרויסע אַמעריקאַנער צייטונג „ניו־יאָרק אמעריקען" פערעפענטליכט אַ גרויסען אַרטיקעל געווידמעט דער לאַגע פון די יודען אין פוילען.

לאָנדאָן, 3 (יט"א טעלעגר.)

„טיימס" פערעפענטליכט אַ קאָרעספּאָנדענץ פון וואַרשאַ וועגען דעם מצב פון די יודען אין פוילען.

אין דער קאָרעספּאָנדענץ ווערען געמאַכט פאָלגענדע וויכטיגע בעמערקונגען:

אויב עס זענען פאַר די יודען נישט פערהאַן קיין בעסערע אויסזיכטען און די יודישע יוגענד וועט געצוואונגען זיין צו בלייבען אין לאַנד, וועט נויטיג זיין צו שאַפען נייע אינדוסטריע־צווייגען, בעזונדערס אויף די קרעסען. די רעגירונג וועט זיך

דאַן דאַרפען בעמיהען צו בעפרייען די דאָזיגע אינ...
דוסטריע־צווייגען פון שטייערן.

פאַר די דאָזיגע אינדוסטריעלע בעשעפטי...
גען וועט דאַן אַ"ך נויטיג זיין הילף פון אויסל...
בכדי צו געפינען אומזאַץ־מעגליכקייטען פאַר...
נייע אויסאַ־בייטונגען.

ריבענטראָפּ'ס נייע מיסיע אין לאָנדאָ[ן]

אין ערוואַרטונג פון דייטש-ענגלישע געשפּרעכען

בערלין, 3 (ספּ. טעל.)

דינסטאָג אָוונט איז נאָך אַ לענגערן אויפענטהאַלט אין דער דייטשער הויפּטשטאָט אַרויסגעפאָהרען קיין לאָנדאָן דער דייטשער אַמבאַסאַדאָר פאָן־ריבענטראָפּ. ד' דייטשע אָפיציעלע קרייזען לייקענען אָפּ די ידיעות פון די לאָנדאָנער צייטונגען, באשר ריבענטראָפּ האָט מיטגעפיהרט פון בערלין אַ מעמאָריאַל וועגען קאָלאָניאַלע פראַגען. עס ווייזט אויס צו זיין וואַהרשיינליך, אַז ריבענטראָפּ'ן האָט מען פאַר זיין צוריקרייזע קיין לאָנדאָן איבערגעגעבען

אַ ריהע אינסטרוקציעס אין דער דאָזיגער ריכטונג.

די דייטשע פּרעסע גיט נישט צו קיין שום אייגענע פּרטים וועגען ריבענטראָפּ'ס מיסיע. די דייטשע צייטונגען ברענגען נאָר אויף אַ געוועהנ־ליכער קאָמענטאַרי פון לאָנדאָן און פּאַריז אונטער־שטרייכענדיג, אַז די אָפיציעלע קרייזען אין לאָנ־דאָן און פּאַריז ערוואַרטען ריבענטראָפּ'ס קומען קיין ענגלאַנד „מיט שפּאַנונג".

אַ סך נאָכצוטראַכטען לאָזט איבער אין די דיי־טשע דיפּלאָמאַטישע קרייזען דער פאַקט, וואָס מען

רופט אָפּ פון בערלין דעם ביז־איצטיגען ענגלי...
אַמבאַסאַדאָר פיפּס. מען ערוואַרט אין דייטשל...
אַז אַלס נייער ענגלישער אַמבאַסאַדאָר אין בע...
וועט בעשטימט ווערען אַ דיפּלאָמאַט, וועלכער וו...
געקענט אַרויסטרעטען אַלס עומד פון אַ זיי...
ענגלישער פערשטענדיגונג. צווישען אַנדערע...
די נאָמען ווערט לאַנסירט דער נאָמען פון...
האַליפאַקס.

רעוויזיעס אין די „בית"ר"-קרייזען אין וואַרשאַ

וואַרשאַ, 3 (טעלעפאָניש)

עס איז שוין געווען געמאָלדען וועגען דעם ווי חשוויזיאָניסטען און בית"ר־מיטגלידער האָבען זיך אַריינגעריסען אין לאָקאַל פון פּאַלעסטינאַאַמט אויף קראָלעווסקאַ 16 און דעמאָלירט דעם לאָקאַל און ביוראָ־איינריכטונגען. דערביי זענען פערוואונדעט געוואָרען דער וואַכשני פון ביוראָ און אַ בעאַמטער

די אָנגעקומענע פּאָליציי האָט אַרעסטירט 34 פּערזאָן. נעכטען שפּעט אין אָוונט זענען 23 פּערזאָן בע־פרייט געוואָרען און 11 זענען געבליבען פערהאַל־טען. די פּאָליציי האָט אויך אַדורכגעפיהרט רעווי־זיעס. די סיבה פון אָנפאַל בעשטעהט אין דער טענה וואָס האָט בית"ר, פאַרוואָס זייגע מיטגלידער

בעקומען נישט שוין אַ פּאָר יאָהר קיין סערטיפי...
קאַטען.

שוין נעכטען איז מען אונטער דער לייטונ...
דירעקטאָר שאַפּאַר צוגעטרעטען צו רעקאָנסטרוקציע...
איינריכטונגען אין פּאַלעסטינאַאַמט, אַזוי אַז...
וועט שוין דאָס ביוראָ צוריק געעפענט ווערען...
פונקציאָנירען נאָרמאַל.

אַפּקלאַנגען פון פּראָטעסט-טאָג געגען מעשה-פּשיטיק

13 יודישע סוחרים פון וולאָדימיר וואָלינסק פערמשפּט צו צוויי וואָכען אַרעסט

ראָווגע, 3 (יט"א טעלעגראַפיש)

פאַר ראָוונער קרייז־געריכט איז אין דער צווייטער אינסטאַנץ פאָרגעקומען דער פּראָצעס פון 13 יודישע קרעמער אין וולאָדימיר וואָלינסק, וועלכע האָבען דעם 30־טען יאנוי פּ. י. אין יודישע פּראָטעסט־טאָג געגען אַנטיסעמיטיזם, געהאַלטען געשלאָסען זייערע געשעפטען.

אין דער ערשטער אינסטאַנץ זענען די אָנגע־קלאָגטע בעפרייט געוואָרען, ווייל דאָס געריכט האָט זיך געשטעלט אויף דעם שטאַנדפּונקט, דאָס דער פּראָטעסט־טאָג איז נישט געווען געווענדעט געגען דעם אורטייל אין פּשיטיקער פּראָצעס נאָר געגען דער אַנטיסעמיטישער כוואַליע בכלל.

דאָס ראָוונער קרייז־געריכט האָט אָבער אייגנע...

...זיהען אין דער האַנדלונג פון די יודישע סוחרי...
בעליידיגונג פון דער געריכטס - מאַכט און האָט...
13 אָנגעקלאָגטע פערמשפּט צו צוויי וואָכען אַ...
יעדען און צו דעקען די געריכטסקאָסטען.

דער אורטייל האָט געמאַכט אַ שטאַרקען...
די פערטיידיגער פון די אָנגעקלאָגטע האָבען...
קשקימדינט אַ קאַסאַציע צום העכסטען געריכט.

...kiernie „Józef Piątkowski" przy tłustym czwartku PĄCZKI z ananasami, morelami, powidłami śliwkowymi i wiśniami czarnymi oraz wyśmienity Chrust.

געדעכקט, ביי...
שטשעבשעשליווי...
א גרויסער אויסוואַהל פון
אָריגינעלע בילעצער און
טאַמאַשאַווער סחורות
אויף אַנציגער און פּאַלטענ...
פון די בעסטע קוואַליטעטען
אויך פערשידענע רעשטע...
קומט און איבערציינט איי...
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
געדענקט פּראַנט II שטאָק.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אין עלטער פון 75 יאָהר אונזער טייערער פאָטער, שוויגער־פאָטער, גרויספאָטער, ברודער, שוואָגער און פעטער ז"ל
ישראל צבי ב"ר שאַפּראַן ז"ל
(געוו. לאַנגיעהריגער לעדער-סוחר)
די לוי' קומט פאָר היינט, דאָנערשטאָג, דעם 4-טען פעברואַר 1937, 1 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער-הויז, צעגעלניאַנאַ 15, וועגען וואָס עס טיילען מיט און גרויס צער
די טיפטרויערנדע פאַמיליע

בעמיש־
באַקטעריאָלאָגישע
אַבאָראַטאָריום
פּ. שאַץ
פּיעטריקאָווער 37

Dr. med.
HERSZFINKIEL
ספּעצ. פאַר קינדער־קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען
אויף שרודמיעסקאַ 17
פּראַנט, I שט. טעל. 111-87.

די בעקאַנטע קאָלעקטור פון
יוסף בעלעמנער
לאָדז, זאַוואַדזקאַ 8, טעל. 132-37
וואוינונג: שטערלינגאַ 4, טעל. 266-24
מאַכט בעקאַנט די געעהרטע שפּילער, אַז די קאָלעקטור איז אַזוי ווי ביז יעצט
אויך ווייטער טעטיג
לאָזען צו דער 1־טער קלאַס 38־טער לאָטעריע זענען שוין צו בעקומען.
קאָנטאָ P. K. O. 67707

Doktór
...niel Kon
שטערלינגאַ 5 טעל. ...8
אינערליכע און נערווען־קראַנקה...
נעהמט אָן פון 5 ביז 7 אָווע...

Dr. med.
M. JAKOBSON
choroby chirurgiczne
(spec. chirurgia kostna)
ul. Dr. Sterlinga 22
telefon 174-42.

Dr.
Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען, האַרץ און סקלעראָז קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 145
טעל. 126-02
נעהמט אָן פון 9-10 פריה 3-5 8-9 אָוו.

Dr. med.
P. Braun
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט - קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 100-57
נעהמט אָן פון 8—2 מיטאָג און פון 4—9 אָוו.
ספּעציעלער ווארטע-זאַל פאַר פרויען.
פאַר אונבעמיטעלטע - לעטשניצע-פּרייזען.

אויערען, נאָז און האַלז
אין לונגען-קליניק
מיט בעטען פון
Dr.
Z. RAKOWSKI
פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועק) אָפּעראַציע א. אז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָ־רישעס פון 9-2 און פון 4-8 אָוונט
ביי דער קליניק איז טעטיג
אַ רענטגען־גאַבינעט
פאַר דורכלייכטונגען און אַלערליי פאָטאָגראַפיעס

[...]רעגירונגס-עראפלאנען באמבארדירען אוויעדא

[...]ענייט די קריגס-אפעראציעס אויף די שפאנישע פראנטען

מאדריד, 3 (ספ. טעל.) [...] קלימאטישע בעדינגונגען האבען זיך פער-[...] און סיי די אויפשטענדישע ווי דאס רעגי[...] -ליטער גרייטען זיך אינטענסיוו צו נייע [...]שטען.

[...] אויפשטענדיגע גרייטען זיך ספעציעל צו [...] אטאק אויף מאלאגא. 7 קריגס-שיפען [...] אויפשטענדיגע זענען שוין קאמפס-גרייט. [...] אונטערשטיצט ווערען דורך די דייטשע [...] „גראף ספעע" און „קעלן".

שאדענס און פיל קרבנות אין מענשען. יעגער-עראפלאנען פון דער רעגירונג האבען אראפגע-שאסען אנ'עראפלאן פון שונא.

וואלענסיא, 3 (ספ. טעל.)

דעם 2 ד.ח. איז פארגעקומען א גרויסער עפענטליכער מיטינג אין וועלכען עס האט זיך בע-טייליגט דער סעקרעטאר פון דער פראנצויזישער קאמוניסטישער פארטיי טארעז, וועלכער האט גע-האלטען א רעדע. טארעז האט אויסגעדריקט זיין בעדויערן, וואס געוויסע דעמאקראטישע מלוכות האבען נישט קיין פערשטענדניש פאר'ן רעפובלי-קאנישען שפאניען, אבער ער האפט, אז טראץ אלע שוועריקייטען, וועט דאס רעגירונגס-מיליטער ארויס אלס זיגער.

ס'האט אויך גערעדט דער פארשטעהער פון דער אנטי-פאשיסטישער יוגענד אין טשעכיען, בריסעל און דיאז, דער סעקרעטאר פון די שפאנישע קאמוניסטען.

שפאניען אונטערגעשריבען די אינטערנאציאנאלע קאנווענץ וועגען דייטשע פליטים

מאדריד, 3 (ספ. טעל.) [...] צפון-פראנט מערקט זיך אן אויפלעבונג [...] קריגס-אפעראציעס. רעגירונגס-עראפלאנען [...] היינט באמבארדירט די געגענט ארום אוויעדא [...] די דרום-פראנט זענען נעכטען פארגעקו-[...]ען העפטיגע צוזאמענשטויסען צווישען מי-[...] פון די קעמפענדע צדדים.

וואלענסיא, 3 (ספ. טעל.) [...] פארט באיאן איז אויסגעפיהרט געווארען [...] אנפאל אויף א פראנצויזישער שיף, וועל-[...] געפיהרט סחורות קיין בארצעלאנא.

מאלאגא, 3 (ספ. טעל.) [...] אויפשטענדיגע עראפלאנען האבען היינט [...]דירט פאבריקען, פערווארזאכענדיג גרויסע

זשענעווע, 3 (יט"א טעלעגר.) דער שפאנישער אויסערן-מיניסטער אלווארעז דעל וואיא האט פאר'ן פערלאזען זשענעווע אונ-טערגעשריבען אין נאמען פון דער שפאנישער רע-גירונג די אינטערנאציאנאלע קאנווענץ פאר די דייטשע פליטים פון יאהר 1936. אויפ'ן סמך פון דער דאזיגער קאנווענץ בעקומען די דייטשע היימ-לאזע א יור'דישען סטאטוס, לויט וועלכען זיי קא-נען ערהאלטען פערזענליכע דאקומענטען אויף די טעריטאריעס, וואו זיי געפינען זיך, און אין געוויסע פאלען — אפילו רעכט אויף ארבייט.

די דערמאהנטע קאנווענץ איז ביז איצט רא-טיפיצירט געווארען בלויז דורך פראנקרייך, און דענעמארק, איצט איז שפאניען די דריטע מלוכה, וועלכע האט ראטיפיצירט די קאנווענץ.

א סוף מאכען צום שפאנישען קריג

פאריז, 3 (ספ. טעל.)

דער געוועזענער פראנצויזישער פרעמיער פלאנדען טרעט היינט ארויס אין „פיגארא" מיט אנ'אר-טיקעל, אין וועלכען ער שרייבט, אז די אויפגאבע פון פראנקרייך, ענגלאנד און איטאליען איז א סוף צו מאכען צום שפאנישען בירגער-קריג. דער מיטעללענדישער ים, די וועג פון דער אייראפעאישער ציוויליזאציע, טאר נישט ווערען דער קבר פון דער דאזיגער ציוויליזאציע. אזוי לאנג ווי דער קאנ-פליקט דויערט — ענדיגט פלאנדען — דראהט אייראפא אנ'אלגעמיינע מלחמה.

[...]ערשארפען די בעציהונגען צום מופטי

[...]אינטערפעלאציע וועגען די אונרוהען אין א"י פון דעפ. וועדזשוואוד

לאנדאן, 3 (יט"א טעלעגר.) [...] ענטפערענדיג אויף אנ'אינטערפעלאציע פון [...] וועדזשוואוד האט דער קאלאניען-מיניסטער [...]ערט, אז די רעגירונג האט אין א"י גענוג [...]ישע כוחות, כדי אונטערצודריקען יעדען פרוב פון אונרוהען.

אויף א ווייטערדיגער אנפראגע פון דעפ. וועדזשוואוד, ווען עס וועט שוין קומען די צייט, אז די רעגירונג זאל ענדערן איהר בעציהונג צום הויפט-מופטי, ווייל די דאזיגע מילדע בעציהונג האט שוין געבראכט זעהר א סך קרבנות און דאך האט זי געליטען א פיאסקא—האט דער קאלאניען-מיניסטער ערקלעהרט, אז די פראגע איז צופיל קאמפליצירט. די דאזיגע אינטערפעלאציע זאל דעפ. וועדזשוואוד איבערגעבען שריפטליך.

Każdy, kto ma pracę i zarabia, powinien pomóc bezrobotnym. Konto PKO Nr. 70.200 Pomoc Zimowa

אראבער פאהרען טאקע קיין לאנדאן

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש) פון דער אראבישער זייט טיילט מען מיט, אז קיין לאנדאן זאל ארויספאהרען אנ'אראבישע דע-לעגאציע, כדי צו פועל'ן ביי דער בריטישער רעגי-רונג, דאס עס זאלען ארויסגעגעבען ווערען גינס-טיגע אויסטייטשונגען פאר די אויפטראגען פון דער קעניגליכער קאמיסיע.

אגודת הרבנים אין אמעריקא רופט צו העלפען די יודען אין פוילען

ניו יארק, (יט"א). די אגודת הרבנים אין די פעראייניגטע שטאטען און קאנאדע האט פער-עפענטליכט א הייסען אויפרוף צו די אמעריקאנער יודען זיי זאלען קומען צו הילף די פוילישע יודען און לינדערען זייער נויט.

דייטשע עראפלאנען פאר פוילען

ווארשא, 3 (טעלעפאניש)

אין די ראהמען פון דעם פויליש-דייטשען אפמאך מכח די „איינגעפרוירענע" סומען פאר'ן דייטשען טראנזיט איבער פוילען, איז פארגעזעהן, אז פוילען וועט איינקויפען אין דייטשלאנד עטליכע קאמוניקאציע-עראפלאנען.

פון דייטשלאנד זאלען אויך געבראכט ווערען ראדיא-אפאראטען פאר עראפלאנען, ווי אויך דרוק-מאשינען אויף דאטען א.א.וו.

העכער 5 מיליארד דאלאר וועט קאסטען דאס הידראויפבויען די פערפלייצטע געגענדען

וואשינגטאן, 3 (ספ. טעל.)

רוזוועלט האט פארגעשטעלט דעם קאנגרעס א פלאן אויפצובויען די חרוב-געווארענע 6 גע-געגענדען פון דער פערפלייצונג. דער פלאן זעהט פאר קאסטען אויף 5 מיליארד און 11 מיליאן דאלאר.

אכטונג, לאקאטארען און סובלאקאטארען!

ווער פון אייך ס'האט אנ'עקסמיסיע, א דירה געלד-פראצעס אדער אנ'אנדערען וואוינונגס-ענין, מוז זיך תיכף ווענדען אין יוד. לאקאטארען-פעראיין (פיעפריק. 31) און ער וועט גלייך בעקומען דרינגענדע הילף.

דער סעקרעטאריאט איז טעגליך פון 6 ביז 9 אווענד.

[...]אפען א רעגירונג אין ארץ-ישראל אויפ'ן סמך פון סטאטוס-קווא

אראבישע דעלעגאציע ביים אמעריקאנישען אויסערן-מיניסטער

וואשינגטאן, 3 (יט"א טעלעגראפיש) [...] אמעריקאנישער אויסערן - מיניסטער קאר-[...] האט אויפגענומען א דעלעגאציע פון דער [...] נאציאנאלער ליגע. די דעלעגאציע האט [...] דעם אמעריקאנישען מיניסטער, אז דער [...] פראטעסטירט אויף א"י זענען אפסורדאל, ווייל אויב מען זאל זיך רעכענען מיט היסטארישע רעכט קענען די שפאניער פאדערען מעקסיקא און דרום-אמעריקא. די אראבער בעטען, אז די אמעריקא-נישע רעגירונג זאל פועל'ן אין ענגלאנד, דאס עס זאל אפגעשטעלט ווערען די יודישע עליה קיין א"י און עס זאל געשאפען ווערען א רעגירונג אויפ'ן סמך פון סטאטוס - קווא.

דער מיניסטער האט בלויז אויסגעהערט די טענה פון די אראבער און זיך נישט געמאכט קיין שום פער-פליכטונג.

[...]נישטא קיין לעזונג פון א"י-פראבלעם, וואס זאל בעפרידיגען יודען און אראבער"

לאנדאן, (יט"א). דאס וואכענבלאט „טריביון [...]ענד טהי איסט" בעהאנדעלט אין א לייט[...] פון לעצטען נומער די לאגע אין א"י, די [...]פט מאכט פאלגענדע אויספיהרען: [...] איז נישט נויטיג צוצושרייבען קיין פאליטי-[...]שטיווען די פערשידענע אקטען פון באנדיטיזם [...], עס איז אבער אויך קיין ספק נישט, אז די [...] אין א"י האט זיך נישט פערקלענערט, סיי [...]אבער, סיי די יודען זענען אין א צושטאנד פון [...]טונג; די תקנות פון דער קעניגליכער קאמי-סיע און די רעגירונגס - ערקלערונג, צי זיי זאלען זיין אננעהמבאר פאר קיינעם פון די צדדים אין ארץ ישראל איז עס פאר קיינעם קיין פראבלעם נישט. דאס אויב די אראבער וועלען זיין טיף ענטוישט, וועט זייער [illegible] ארויסבראכען א כוואליע פון אומרוהען און אויב ווידער די יודען וועלען זיין ענטוישט וועט איבער דער גאנצער וועלט מאביליזירט ווערען די יודישע עפענטליכע מיינונג, כדי אויסצואיבען א דרוק אויף דער בריטישער רעגי-רונג. עס איז אפשר נישט מעגליך זיך פארצושטעלען קיין שום לעזונג, וואס זאל נישט ענטוישען איין צד אדער דעם צווייטען אדער ביידע צוזאמען. עס איז קיין ספק נישט, אז די טענדענץ פון די לעצטע אנטוויקלונגען אין א"י איז געווען צו אונטערשטרייכען און נישט צו פערקלענער'ן דעם מהלך צווישען דעם אראבישען און יודישען לאגער, ווי דאס איז געווא-רען קלאר בעת די ארבייטען און דעות-פערהער פאר דער קעניגליכער קאמיסיע.

[...]געשטראפט פאר בעליידיגען דאס יודישע פאלק

אזא אורטייל איז ארויסגעטראגען געווארען אין טשעכאסלאוואקיי

[...]ג, (יט"א). פארן קרייזגעריכט אין פיל-[...] פארגעקומען א פראצעס פון א קריסטליכען [...]ט נאמען סטאניסלאו האווליטשקא, וועלכער [...] נאכטהויז פאר א גרעסערע גרופע קריסטען [...] בעליידיגענדע אויסדרוקען אויפן אדרעס פון [...] פאלק און זיינע טענות מעגען יהדען פער-[...] מיט ווערטער: „עס וואלט שוין געווען די [...] צייט, אז היטלער זאל קומען אויף די יו-דען". פארן געריכט האבען מעהרערע יודען בעשטע-טיגט, אז האווליטשקא האט ווירקליך בעליידיגט יו-דען. דאס געריכט האט איהם אויפן סמך פון אהר-ונגס-שויץ געזעץ פערמשפט צו דריי וואכען ארעסט.

עמיגראציע-בעגרעניצונג אין דרום-אפריקא

קייפטאון, 3 (יט"א טעלעגר.)

דאס נייע עמיגראציע-געזעץ פון דרום-אפריקא איז שוין אריין אין קראפט.

היינט זענען אנגעקומען קיין קייפטאון 21 אויסלענדער, דערונטער 3 יודען. זייער אויפענט-האלט אין דרום-אפריקא איז ערלויבט נאר אויף 2 חדשים.

גרויסער באנקעט פאר הובערמאנ'ען

לויב-רעדע פון חיים וויצמאן

לאנדאן, 3 (יט"א טעלעגר.)

דא איז פארגעקומען א באנקעט לכבוד בראָ-ניסלאוו הובערמאן. מיט א גרויסער רעדע איז ארויס-[...]טען פראפ. וויצמאן, וועלכער האט גע-לויבט דעם גרויסען יודישען פידלער און דעם אר-קעסטער, וועלכער האט פערשאפט א סך כבוד דעם יודישען ישוב אין א"י.

Hoduj urodę, jako kwiat!
Tanim kosztem, szybko i be[...] bólu pozbędziesz się szpecących brodawek, korzystając z usłu[...]
GABINETU KOSMETYCZNEGO
I. NAMIOTOWEJ
Narutowicza 11, front, I pięt[...]

ליטע צווישן דייטשלאַנד און סאָוועט־רוסלאַנד

א בריף פון קאָוונע — פון ב. סמאָליאַר

פֿיר מיט א יאָהר צוריק זענען די בעציהונגען פון ליטע צו דייטשלאַנד געווען זעהר־זעהר אָנגעצויגענע. דאַמאָלס זענען די בעציהונגען פון ליטע צו סאָוויעט רוסלאַנד געווען זעהר־זעהר פריינדליכע.

איצט פאַנגט זיך דאָס הערדעל אָן איבערצודרעהען.

ליטע הויבט איצט אָן מורא צו האָבען פאַר ריכטיש לאַנד און פאַר איהר וואַקסענדען מיליטערישען כוח, זי פאַנגט אָן מורא צו האָבען און זי פאַנגט דערפאַר אויך אָן נאָכצוגעבען נאַצי־דייטשלאַנד אין זעהר פיל זאַכען, וואָס זי האָט ביז איצט עקשנותדיג נישט גע־וואָלט נאָכגעבען.

אפילו אין דער פראַגע פון מעמעל.

אז דייטשלאַנד האָט אפּעטיט צו פערכאַפּען מע־מעל איז פאַר דער ליטווישער רעגירונג קיינמאָל קיין סוד נישט געווען, די ליטווישע רעגירונג האָט דער־פאַר פערטיידיגט איהרע אנטערעסען אין מעמעל מיט א שטאַרקער האַנד און מיט דעם מאַקסימום ענער־גיע, וואָס אזא קליין לאַנד, ווי ליטע, קאָן אַרויס־שטעלען קעגען אזא גרויס לאַנד ווי דייטשלאַנד.

אָבער דאָס אַלץ איז געווען אין דער נישט לאַנ־גער פערגאַנגענהייט, איצט זענען די זאַכען אין מע־מעל גאַנץ אַנדערש. איצט האָט די ליטווישע רעגי־רונג געשלאָסען א שטילען האַנדעלס־אָפּמאַך מיט נאַצי־דייטשלאַנד און פאַנגט אָן צו קוקען אויף דייטשער טעטיגקייט אין מעמעל פּלוצים מיט אַנדער אויג. איצט פאַנגט ליטע אָן ארונטערצופאַלען פּאַקטיש אונ־טער דעם דייטשען איינפלוס.

עס איז קלאָר פאַר דער ליטווישער רעגירונג, אז נישט ווייט איז די צייט, ווען די גרויסע מלחמה וועט ווידער זיך צעפלאַקערן אין אייראָפּא, און דער דאָ־זיגער מלחמה וועלען סאָוויעט רוסלאַנד און נאַצי־דייטשלאַנד זיין טאַקע די הויפּטקריגער, אָבער אַנ־דערע לענדער וועלען אויך נישט קאָנען שטעהן אין א זייט. בעזונדערס יענע לענדער וואָס ליגען צווישען דייטשלאַנד און רוסלאַנד. בעזונדערס ליטע און לאַטוויע.

די ליטווישע רעגירונג האָט זיך דערפאַר איצט אַוועקגעלאָזט אויף דעם וועג פון אַ״אַזוינענאַנטער „ניכטערער פּאָליטיק" אויף דעם וועג פון אויסמיי־דען קריגס־קאָמפּליקאַציעס נאָך איידער דער קריג האָט אויסגעבראָכען, — אויף דעם וועג פון פשרה פּאָליטיק מיט נאַצי־דייטשלאַנד. די ליטווישע רעגי־רונג מאַכט איצט גאַנץ מערקבאַרע שריט אין דער זייט פון דייטשלאַנד, און רוקט זיך וואָס ווייטער אַלץ מעהר אָפּ פון איהר פריינדליכער פערבינדונג מיט רוסלאַנד. זי פאַנגט אָן נאָכצוגעבען דייטשלאַנד אין מעמעל, זי לאָזט זיך פערשלאָפען דורך דייטשלאַנד מיט א האַנדעלס־אָפּמאַך, וואָס גיט דייטשלאַנד פּאַק־טיש דעם גאַנצען מאָנאָפּאָל איבער דעם ליטווישען עקספּאָרט, זי מאַכט זיך אָפּהענגיג פון דייטשלאַנד נישט בעטראַכטענדיג דאָס אפילו.

וועט די דאָזיגע נייע פּאָליטיק פון פראָ־דייטשלאַנד ראַטעווען די קליינע ליטע אין דער צייט פון דעם קומענדיגען גרויסען קריג ?...

* * *

איבעריג צו זאָגען, אז כמעט איצט איז דער אַנטיסעמיטיזם אין ליטע קליין און פערהעלטנישמעסיג אומאַקטיוו, איז אָבער פאַראַן די געפאַהר, אז ער וועט וואַקסען גרעסער און וועט ווערען אקטי־ווער אויב דער איינפלוס פון דייטשלאַנד וועט זיך אין ליטע ווירקליך פערשטאַרקען. איבעריג צו זאָגען אז אין צייט פון קריג וועט דעם ליטווישען יודענטום איבערהויפּט נישט זיין וואָס מקנא צו זיין.

די יודען אין ליטע זענען נאָך דערוויל רוהיג און פיהלען נישט די געפאַהר וואָס רוקט זיך אויף זיי פון אינעווייניג און פון דרויסען. די יודען אין ליטע קימערען זיך וועניג וועגען הויכער פּאָליטיק איבער־הויפּט זעהר וועניג, אַלץ וואָס זיי ווילען איז, אז מען זאָל זיי לאָזען רוהיג אַרבייטען און מאַכען א לעבען.

זיי האָבען דערפאַר א זעהר קנאַפּען איינפלוס אויף איינגענע וועלכע געביטען פון דער אַלגעמיינער פּאָלי־טיק אין לאַנד.

די ליטווישע רעגירונג, זי ווייסט יאָ וועגען דער גרויסער געפאַהר וואָס עס הענגט אויף גאַנץ ליטע, — יודען און ליטווינער בעגלייך, — ווען די קומענ־דיגע מלחמה וועט אויסברעכען, זי קאָן אָבער זיך נישט העלפען. זי ליגט האַרט אויף דער דייטשער גרענעץ און אין קאַמפּוס דייטשע סאָלדאַטען קאָן אין א שעהנער נאַכט איינמאַרשירען אין ליטע און זאָל אפילו נישט טרעפען קיין געהעריג קרעפטיגען ווי־דערשטאַנד.

פערזוכען וואָלטען איצט געמאַכט מצד דער ליט־ווישער רעגירונג אינטערעסירען קיין ליטע ענגלישען קאַפּיטאַל, כדי צו האָבען ענגלאַנדס שוץ, ווען דאָס לאַנד וועט עס דאַרפען, ליטע האָט אָבער ווינציג וואָס פאַרצוליגען ענגלישע קאַפּיטאַליסטען, און קאָן דערפאַר פון דער ראַזיגער ווייט קוים ערוואַרטען א[…] גענד וועלכען בעדייטענדען ערפאָלג.

צווישען סאָוויעט רוסלאַנד און דייטשל[…] שטעהט ליטע און ציטערט איצט פאַר איהר […] און האָט פיליכט מעהר אינטערעס ווי איהרגענד […] נעם אַנדער לאַנד, אז אין אייראָפּא זאָל קיין נייע […] טיגע מלחמה נישט אויסברעכען. די רוסען זע[…] פאַר די ליטווינער פיל מעהר סימפּאַטישער ווי […] דייטשען, און סאָוויעט־רוסלאַנד האָט זיכער א[…] נישט קיין אַגרעסיווע אַמביציעס בנוגע ליטע, אי[…] גער די צרה, וואָס רוסלאַנד איז באָלשעוויסטיש[…] דייטשען זענען די ליטווינער זיכער נישט סימ[…] טיש. אָבער דייטשלאַנד שטעהט מיט א קולאַק איב[…] קאָפּ, און דער דאָזיגער קולאַק ווערט פון וואָ[…] וואָך מעכטיגער, צווישען דער מורא פאַר באָלשעווי[…] און דער מורא פאַר דעם דייטשען נאַצי־קולאַק[…] רעגירונג ווייניגער פאַר ליטע ראַטעווען זיך דער[…] מיט גוטען, ראַטעווען זיך מיט נעבען דעם דייט[…] איינפלוס אין ליטע געוויסע קאָנצעסיעס.

וועט זיך ליטע ראַטעווען ?... וועלען זיך די […] טישע לענדער איבערהויפּט קאָנען ראַטעווען ?[…]

דער ענדעקישער טומעל

ארום דער אקציע פון אמעריקאנער יודענטום

דער נעמטיגער „דזשענניק נאַראָדאָווי" פער־פענטליכט א לייט אַרטיקעל וועגען דער קאָנפערענץ פון אַמעריקאַנער יודענטום. די צייטונג ווייסט אז „צוליב דער עטטוויקלונג פון דער אַנטי־יודישער אקציע אין פּוילען האָבען די יודישע פּאָליטיקער בע־שלאָסען זיך צו ווענדען צו דער „עפענטליכער מיי־נונג" פון דער וועלט און אויסאיבען א דרוק אויף פּוילען דורך פּריוואַטע פאַקטאָרען".

„זיי טוען דאָס — שרייבט דער „דזשעננניק נאַ־ראָדאָווי" — נישט צום ערשטען מאָל און נישט נאָר לגבי פּוילען, האָפענדיג א איינפלוס אויף דער ע־פענטליכער מיינונג פון פערשידענע פעלקער און אויף די רעגירונגען פון פערשידענע מלוכות, פער־נאַכלעסיגען נישט די יודען אויסצונוצען די דאָזיגע איינפלוסען לטובת זייערע אינטערעסען. זיי האָבען דערביי א פעסטגעשטעלטען מנהג איבערצושרייבען אויף א מוראַדיגען אופן דאָס וואָס עס געשעהט, בע־נוצענדיג זיך מיט שקרים און איבערטרייבונגען. מיר געדענקען גוט די ידיעות וועגען פּאָגראָמען, וואָס זענען קיינמאָל נישט פאָרגעקומען אין אנהויב פון דער עקזיסטענץ פון דער פּוילישער מלוכה, ידיעות אילוסטרירט מיט פאָטאָגראַפיעס, וואָס שטעלען אין דער ווירקליכקייט פאָר פּאָגראָמען אין צאַרישען רוס־לאַנד".

„מען דאַרף זיך אָבער נישט נאַרען — שרייבט ווייטער די צייטונג — די יודישע אקציע קעגען פּוילען וועט נישט אויפהערען אזוי לאַנג ווי דאָס פּוילישע פאָלק וועט שטרעבען צו פיהרען א פּוי־לישע פּאָליטיק און נישט קיין יודישע, אזוי לאַנג ווי עס וועט געדויערן דער קאַמף פון די פּאָלאַקען פאַר דער בעפרייאונג פון די יודישע איינפלוסען אויפן קולטורעלען, געזעלשאַפטליכען און ווירטשאַפטליכען געביט. און אזוי ווי די דאָזיגע שטרעבונג און דער דאָזיגער קאַמף וועלען שוין נישט אויפהערן, און פון זייער רעזולטאַט איז אָפּהענגיג די גרויסקייט און צוקונפט פון דער פּוילישער מלוכה, דאַרף מען אַלזא שלום מאַכען מיטן פאַקט, פון שאַרפען יודישען קאַמף קעגען פּוילען אויפן אינטערנאַציאָנאַלען גע־ביט און בעטרעטען דעם וועג פון אָקעגענשטעלען זיך און בעקעמפען די דאָזיגע אקציע".

דער „דזשענניק נאַראָדאָווי" טרייסט אָבער זיינע לעזער, אז מען דאַרף נישט איבערשאַצען די בע־דייטונג פון דער דאָזיגער אקציע און איהר איינפלוס אויף דער פּוילישער פּאָליטיק און אינטערעסען.

„אין משך פון די 15 יאָהר — שרייבט די צייטונג ווייטער — האָט זיך א סך געענדערט סיי אין פּוילען און סיי אויף דער וועלט. פּוילען איז שוין נישט א אָנהויבענדיגע מלוכה, זי האָט זיך פערשטאַרקט, געוואָרען פעסטער און קען זיך ערלויבען אויף א דרייסטע פערטיידיגונג פון איהרע אינטערעסען. אין דער וועלט איז אָבער געוואָלדיג געפאַלען די יודי[…] מאַכט. ערשטענס דערפאַר וויל עס זענען שוין […] האָן א רייה מלוכות אויף וועלכע די יודען ה[…] נישט קיין שום איינפלוס, און צווייטענס דערפאַר […] עס איז צעפאַלען געוואָרען די וועלט ווירטשא[…] וואָס איז געווען האָט געגעבען פון אונטערנעהמערישען דישען איינפלוס. מיט 15 יאָהר צוריק האָט […] עמיצען אין פּוילען געקאָנט מאַכען א איינדרוק […] ארגומענט — מיר וועלען נישט בעקומען קיין […] וואָהר אין אַמעריקע; היינט ווייסען מיר אַלע, […] וועלען סיי ווי נישט בעקומען קיין הלוואה, […] מיטלען פון ווירטשאַפטליכען דרוק זענען זעהר […] גרענעצט. עס איז דעריבער נישט פאַראַן פאַר […] קיין גרונד צו האָבען א איבערטריבענע מורא […] די שעדליכע פאַר אונז פאָלגען, וואָס עס קען […] יענער „געוואַלט" וואָס הויבט זיך אָן געגען פּ[…] אין אַנדערע לענדער".

זייער אקציע געגען פּוילען דאַרף מען בעלויכ[…] אלס א שעדליכע ווירקונג פאַר אונזער פּאָלק[…] מלוכה און ציהען דערפון טעהעריטיגע קאָנסעקוו[…] צען, דאָס הייסט פערשטאַרקען די פּאָליטיק און […] ציע וואָס שטרעבט צו בעפרייען אונזער פאָלק […] אונטער די יודישע איינפלוסען, ווען די יודען […] לען זיך איבערציינגען אז אַלע זייערע שריט א[…] אינטערנאַציאָנאַלען געביט וועלען זיי נישט נאָר […] פּרענגען קיין נוצען, נאָר להיפוך, זיי וועלען […] גרם זיין אייפּצוקלערען די פּוילישע עפענט[…] מיינונג וועגען די צילען און מעטאָדען פון דער […] דישער פּאָליטיק און איילן נאָר צו די בעפרייאונ[…] פּוילען, דאַן וועלען זיי זעהען שטילער און […] זיין פאַרזיכטיגער. א בעלעהרענדער ביישפּיל אין […] הינזיכט איז דאָס פערהאַלטען זיך פון די יודען […] דייטשלאַנד, זיי זענען אפילו שונאים פון היט[…] און פון נאַציאָנאַל סאָציאַליזם זיי טון אַלץ בכדי […] שאַדען צו ברענגען דער נאַציאָנאַלער בעוועגונג […] דייטשלאַנד, זיי האָבען אָבער אָפּגעשטעלט די […] מעלדיגע אנטי דייטשע אקציע אין דער וועלט […] די דייטשע פּאָליטיק פיהלט זיך גענוג גוט, טראָץ […] וואָס זי האָט געגען זיך די יודען".

צום סוף מאַכט דער „דזשענניק נאַראָדאָווי" […] געגנדען אויספיהר :

„לאָמיר אלזא טון דאָס וואָס מען דאַרף, […] אויסצובויען א אמת אונאָפּהענגיג פּוילען, נישט […] קוקענדיג זיך דערויף וואָס עס מאַכען די אַלע, […] כע אזא פּוילען שטערט".

ווי מיר זעהען פרעבט זיך דער „דזשענניק […] ראָדאָווי" אין אָפּענע טירען. די אקציע פון […] ריקאַנער יודענטום לטובת די פּוילישע יודען […] אין קיין שום פאַל קיין אַנטי־פּוילישן כאַראַקטער. […] אקציע האָט דעם ציל נאָר צו פערלייכטערן די […] רע לאַגע פון די יודען אין פּוילען און האָט נישט […] מינדסטע טענדענץ צו וועלען ברענגען שאָדען […] פּוילישער מלוכה. אזוי מין איינסינואַציע איז […] מעהר ווי איינע פון די געוועהנליכע ענדעקישע […] דערטערעבטיגע בלבולים געגען יודען.

היטלער האט גארנישט געזאגט!

היטלער האט ענטוישט די וועלט!

אזא מיינונג האט די ענגלישע און פראנצויזישע פרעסע וועגן היטלער'ס רעדע

היטלער האָט געהאַלטען א לאַנגע רעדע, אָבער גרויס איז ד' רעדע נישט... קיינמאָל האָט די וועלט נישט געוואַרט אזוי אויף זיין ענטפער, ווי איצט און ער האָט א סך גערעדט און גאַרנישט געזאָגט־פּערט, בפּרט אז סיי אידען, סיי בלום האָבען איהם געמאַכט אזעלכע אנגעהמבאַרע פאָרשלאַגען. בלומען האָט היטלער אין זיין רעדע אינגאַנצען אויסגעמיטען, אפילו זיין נאָמען נישט דערמאָנט, וועגען פראַנקרייך האָט ער בלויז פערבייגעהענדיג געזאָגט: „נישטאָ קיין שום אָביעקט פאַר א קריגעריי מיט פראַנקרייך".

אָבער צי קאָן מען האָבען צוטרוי צו אזעלכע רייד ?

אין ענגלאַנד איז מען אויך נישט צופרידען, כאָטש היטלער האָט א סך געשמייכלט צו ענג־לאַנד. ווייל ער גיט ווערען מיט ענגלאַנד כדי דער־מאָלט קענען דיקטירען פראַנקרייך ?

די גאַנצע פראַנצויזישע פרעסע פון לינקס ביז עקסטרעם־רעכטס איז שטאַרק ענטוישט.

די קאָמוניסטישע „הומאַניטע" שרייבט:

דער גאַנצער ערשטער טייל פון דער רעדע, וועלכע היטלער האָט נעכטען געהאַלטען פאַר די 750 דעפּוטאַטען־פיגוראַנטען, וועלכע זענען גע־שטאַנען נאַ באַטשנאָשטש, איז דאָך נישט מעהר ווי א טראַגיש פּאַיאַצען־שפּיל.

און דאַן ווייטער וועגן היטלערס אויסערן־פּאָ־ליטיק, וועלכע רי'הרט אָן פראַנקרייך:

דאָ דעקט דאָך היטלער צו זיינע טהאַטען מיט א בלאָף, וועלכער איז אַבסאָלוט נישט קלע־נער פון דעם בלאָף, מיט וועלכען ער רינגעלט אַרום די טראַגישע רעאַליטעטען פון זיין אינער־ליכער פּאָליטיק.

דער „פּאָפּולער" שרייבט :

היטלער האָט נישט געהאַלטען פאַר נויטיג צו ענטפערען אויף לעאָן בלומס דירעקטען אַפּעל. ער האָט בעסער געוואָלט שווייגען.

אָבער דייטשלאַנד קען דאָך נישט איזאָלירען זיך פון דער וועלט.

פאַר וועט דעריבער מוזען קלאָר ענטפערען אויף דער דעקלאַראַציע פון פּרעמיער בלום: „כדי צו אַרבייטען בשותפות, דאַרף מען קענען אַרבייטען אין פרידען.

דער רעאַקציאָנערער "זשור" דריקט זיך אויס.

קיינמאָל, אָהן צווייפעל, האָט מען נישט אָבגעוואַרט מיט אזויפיל אינטערעס אזוי קוריאָ־זיטעט היטלערס אַ רעדע ווי זיין נעכטיגע רעדע אין רייכסטאַג.

קיינמאָל איז אויך נישט אַזוי גרויס געווען די ענטוישונג ווי נעכטען.

דער „פּטי פּאַריזיען" באַטירט, אַז היטלערס רע־דע איז דאָס מאָל געווען ווייניגער אַגרעסיוו ווי ביז איצט :

אָבער אויב היטלער איז דאָס מאָל נישט אַזוי דראָהענד, איז אָבער זיין רעדע נישט מעהר קאָנסטרוקטיוו דערפאַר, אויב די רעדע פערמאַכט נישט קיין טיר, עפענט זי אויך קיין אַנדער טיר נישט זעהר ברייט. פון ערשטען איינדרוק זעהט מען נישט אין דער רעדע קיין שום באַזע פאַר נייע אונטערהאַנדלונגען. מען וואָלט געזאָגט, אַז היטלער האָט זיך בעהאַלטען אין א רעזערוו כדי וואַרטען אויף דעם, וואָס די אַנ־דערע וועלען איהם פאָרלייגען.

די ענגלישע עפענטליכע מיינונג איז זעהר אונ־צופרידען מיט היטלערס רעדע. דער אַלגעמיינער איינדרוק קען זיך רעזומירען אזוי : — „היטלער וויל קאָלאָניעס און פאָדערען זיי וועט ער ביי ענג־לאַנד". די גאַנצע פרעסע שטרייכט אונטער די וויכטיגקייט פון די דייטשע קאָלאָניאַלע פאָדערונ־גען, מען בעדויערט פאַרוואָס היטלער האָט נישט געענטפערט אויף בלומס גוטען ווילען. די ענגלי־שע צייטונגען זאָגען זיך אַרויס געגען היטלערס נישט וועלען מסכים זיין אויף קאָלעקטיווע אָפּמאַ־כען און געגען זיין שנאה צו ראַטען־רוסלאַנד.

די צייטונג „פּיפּל" ציטירט אין איהר איבער־קאָפּ א פראַזע פון היטלערס רעדע:

— איך וויל אַרבייט און ברויט פאַר מיין פאָלק...

און דער „פּיפּל" גיט צו:

— ...און קאָלאָניעס

דער „סאַנדיי עקספּרעס" פרעגט : דראָהט היטלער ענגלאַנד" ?

די קאָנסערוואַטיווע צייטונג שרייבט ווייטער:

מיר זענען איצט פאַר א פאַל פון א די־רעקטער ביטע, פאָרמולירט אין קאַטעגאָרישע ווערטער צו די מלוכה מענער פון ענגלישען פאָלק. היטלער וויל קאָלאָניעס. ער וויל קאָלאָנ־יעס, וועלכע געפינען זיך אונטער דער ענגלישער שער מאַכט. די דאָזיגע פראַגע וועט זיכער מוזען אנהויבען פערנעהמען וואָס אַמאָל א וויכטיגער אָרט אין די דאַרגען פון׳ם ענגלישען פאָלק, דאָס איז א פראַגע, איבער וועלכע מען דאַרף שוין טאַקע זיך מאַכען א מיינונג.

דער „סאַנדיי רעפערי" גיט א טיטול אויף היט־לערס רעדע אין דער גאַנצער ברייט פון דער ער־שטער זייט:

— היטלער ענטוישט די וועלט

דער קאָנסערוואַטיווער „סאַנדיי – טיימס" יועל־כער איז וואָהענט צו די ענגלישע רעגירונגס־קרייזען האַלט, אַז אין היטלערס רעדע פיהלט זיך יאָ א ווילען אָנצובינדען א קאָנטאַקט מיט אַנדערע רעגירונגען:

אָבער עס איז צום בעדויערן וואָס היט־לער האָט נישט אויסגענוצט די געלעגענהייט, וועלכע ער האָט געהאַט צו ענטפערען אויף די אַוואַנסען, וועלכע עס האָט איהם פאַרייגען זונטאָג געמאַכט בלום. ער האָט אויך קיין שום אילוזיע נישט געמאַכט אויף די פּראָפּאָזיציעס, וועלכע נעוויל טשעמבערלען האָט איהם פרייטאָג גע־מאַכט, וועלכער האָט איהם קלאָר פעסטגעשטעלט, אַז די עקאָנאָמישע אָפּמאַכען דאַרף מען דיסקו־טירען צוזאַמען מיט די אָבמאַכען פון פּאָליטישען כאַראַקטער און אַז איינע העגגען אָב אונפערמייד־ליך פון די אַנדערע.

די איטאַליענישע צייטונגען זענען צופרידען.

וואָס אין אייראָפּע וועלען ערשט די „אויטאָ[…] טעטע" גרויסמאַכטען פיהרען די פּאָליטיק... […] טאַליען פרעהט זיך אפשר צו פריה, ווייל די[…] לאַנד האָט אנ׳אויג אויף דעם מיטעללענדישען און די מאַכט פון די איטאַליענער קען דאָרט היבש ביסעל געמינדערט ווערען.

אויך אין די פעראייניגטע שטאַטען איז […] שטאַרק ענטוישט מיט היטלערס רעדע. דער „[…] יאָרק טיימס" שרייבט:

דער אַלגעמיינער כאַראַקטער פון דער […] דע וועט העכסט וואָהרשיינליך ענטוישען לאַנ[…] און פאַריז, וועלכע האָבען געוואַרט אויף קל[…] ענטפערס אוי׳ז זייערע פאָרשלאַגען, כדי דייט[…] לאַנד זאָל טאַקע מיט זיי קענען מיטאַרבייטען […] אָרגאַניזירען דעם פרידען אין אַלגעמיין און […] בעזונדערס די בעוואָפנונגען.

י. סקי

א קאנפערענץ פון דאקטוירים וועגן פערהיטען מענשען פון געשלעכט-קראַנקהייטען

אין וואשינגטאן איז פאָרגעקומען א וויכטיגע קאָנפערענץ מיט'ן אנטייל איבער 800 דאָקטוירים און פאָרטרעטער די פּראָפעסיע פון איבער'ן גאַנצען לאַנד.

דאָס איז א קאָנפערענץ וועגן די אזוי גערופענע „סאָציאַלע" קראַנקהייטען. אין פּשוט'ע ווערטער מיינט דאָס אַנשטעקענדיגע געשלעכט-קראַנקהייטען.

צום ערשטען מאָל קומען ארויס די דאָקטוירים מיט אָפענע אויסגעשפּראָכענע פאָדערונגען, אז די קאמפּף זאָל נישט פיהרן קיין היפּאָקריטישע ... און מאַכען דעם אנשטעל פון שעמען זיך ... האַנדעלט זיך וועגן סיפיליס און אַנדערע אנשטעקענדע געשלעכט-קראַנקהייטען.

די קראַנקהייטען עקזיסטירען, זאָגען די דאָקטוירים, זיי זענען געפעהרליך פאַר דער גאַנצער ... וויל זיי פערשפּרייטען זיך, שטעקען אָן די אַנדערע. עס איז אַ גרויסע סאָציאַלע ... א ביטערער פּראָבלעם, און מען דאַרף באַהאַנדלען ווי א סאָציאַלע פּראָבלעם, נישט שע... זיך, נישט בעהאַלטען די פאַקטען, נאָר פער... וועגן דעם אינפאָרמאַציעס, אז מענשען ... וויסען וואָס דאָס בעדייט און היטען זיך ... פון פערהיטען אנדערע.

פאַר אַזוי זיכטיג ווערט פערדעכנט די קאָנ... פון דאָקטוירים, אַז פּרעזידענט רוזוועלט ... איינגעשיקט א בריף צו דער קאָנפערענץ, ... שטימט איין מיט די אבזיכטען און צוועקען ... פערזאמעלטע, און די רעגירונג וועט זיי ... מיט אַלע מעגליכקייטען.

... אין אלגעמיין, לויט די רעזאָלוציעס פון ... קאָנפערענץ און זייערע רעדעס זענען ביי דער קאָנ... ... אויסגעדריקט געוואָרען די פאָלגענדע גע... ... און ארויסגעשטעלט איניגע פאָדערונגען.

... ערשטענס דאַרף מען אנהייבען א קאַמפּיין ... פּראָפּאַגאַנדע צו געבען מענשען צו וויסען, אַז ... ווארט סיפיליס איז פּונקט אַזאַ מעדיצינישער ... פון אַ קראַנקהייט ווי פּאָקען, אָדער אַפּענדי... ... אַזוי ווייטער, אייך זאָך נאָר, סיפיליס, ... אַנשטעקענד און איז דערפאַר געפעהרליכער, ... עס ווערט נאָך געפעהרליכער, ווען מענשען ... וועגן דעם סוד'ות'דיג, שושקען זיך, שע... ... בעהאַלטען דעם אמת, היטען זיך שרעקליך, ... זאָל נישט וויסען.

... צווייטענס דאַרף מען זעהען, אַז די וואָס ... אנגעשטעקט מיט דער קראַנקהייט זאָלען ... די געפעהרליך דאָס איז און זיי אנשטעקענ... ... וויסען, אַז זיי טאָרען נישט שטעלען אַנ... ... אין געפאַהר, און מען מוז פאַר זיי האָבען ... און ספּעציעלע דאָקטוירים אין אלע שפּי... ... עס מוזען זיין אומזיסט געניג קליניקס ... וואָס קענען נישט צאָהלען דאָקטוירים ... ספּעציאַליסטען.

... דער איבער, וואָס איז אַנגעשטעקט מיט א ... געשלעכט-קראַנקהייט, טאָר נישט אויפהערען צו ... צו א דאָקטאָר, ביז וואַנען ער איז פולקאָם ... אויסגעהיילט.

... די קראַנקהייטען ווערען פערשפּרייט פון אַנ... ... וועלכע הערען אויף צו געהען צו ... אײדער די קראַנקהייט איז אויסגעהיילט, ... שעמען זיך צו געהען אין א קליניק. זיי ... מיט דער קראַנקהייט און פערשפּרייטען עס. ... פערשטענדליך, זעהר א סך געפאַהר ... דעם, וואָס די אַנגעשטעקטע האַלטען ... א סוד פון דער אייגענער פאַמיליע, ... שטעלען זיי אין געפאַהר זייערע נאָ... ... טייערסטע.

... דאָקטוירים פאָדערען, אַז יעדער דאָקטאָר, ... א סיפיליס פּאַציענט, זאָל דאַרפען איינב... ... א פולשטענדיגען בעריכט וועגען דעם צו ... געזונט-פערוואַלטונג, זיי ווילען, אַז יעדער קראַנ... ... זאָל מוזען געהען צו א דאָקטאָר, אָדער קומען ... שפּיטאָל, ביז וואַנען דאָקטוירים בעשטימען, ... איז אינגאַנצען אויסגעהיילט.

... ווילען אויך א בעריכט פון יעדען, וואָס ... אנגעשטעקט פון סיפיליס, וואו ער געהט, פון ... ער האָט זיך אנגעשטעקט מיט דער קראַנק... ... און אַזוי ווייטער. דאָס איז דער איינציגע ...

פּרעזידענט רוזוועלט שיקט אַ בריף צו דער קאָנפערענץ. — די געפאַהרען פון מענשען, וועלכע ווערען נישט פאָלקאָם אויסגעהיילט

(בריף פון אַמעריקא)

וועג אויסצוראָטען די מגפה פון אנשטעקענדיגע געשלעכט-קראַנקהייטען, זאָגען די דאָקטוירים.

די פאַקטען זענען שוידערהאַפט: —

איבער 19 מיליאָן מענשען יעהרליך ליידען פון אנשטעקענדיגע געפעהרליכע קראַנקהייטען אין אמעריקא, און איבער 62 טויזענד מענשען שטאַרבען אין אַמעריקא יעדען יאָהר אַלס רעזולטאַט פון די אנשטעקענדיגע געשלעכטס-קללות.

פיל וואָלט מען געקענט ראַטעווען און מיליאַנען מענשען פיליכט אינגאַנצען אויסהיטען, אויב דער סאָרט קראַנקהייטען וואָלט נישט פערבאָרגען גע... וואָרען פון די ליידענדע אַליין און אויב מענשען וואָלטען זיך נישט בעשעמט מיט דעם ערגער ווי מיט דעם ערגסטען פערברעכען אין דער וועלט.

דער אמת איז, אַז די מענשען זענען דאָך קראַנקע, זיי זענען אָנגעשטעקט מיט פערדאָרבענע באַצילען, וואָס זענען געפעהרליך און פערשפּרייטען זיך, טיילען אויס ליידען און טויט אויך צו אנדערע מענשען, מיט וועמען די קראַנקע קומען אין בעריהרונג, אויסעך מיט די קראַנקע קומען אין בעריהרונג, סיפיליס קראַנקער איז אַזאַ חולה, ווי דער וואָס האָט אינפלוענציע אָדער א הויט-ענטצינדונג פאַר האַרץ אויסגעהיילט ווערען. די מאָדערנע מעדיצינישע וויסענשאַפט האָט מיטלען אויסצוהיילען סיפיליס און אַנדערע אַזעלכע קראַנקהייטען. דער אנגעשטעקטער מיט א געשלעכט-קראַנקהייט איז נישט נאָר קראַנק, נאָר ער ווערט אויך א פערדרעטער צו די מענשען, מיט וועמען ער קומט אין בעריהרונג. אויב ער פאַ-הייט זיי נישט פון אַנשטעקונג, אָדער אויב ער פערלאָזט זיין קראַנקהייט און הערט אויף צו געהען צו א דאָקטאָר איידער ער איז פולקאָם אויסגעהיילט.

שעמען זיך און שושקען זיך וועגען אַזאַ פערשפּרייטער מגפה איז נישט נאָר טראַגיש, נאָר אויך נאַריש. עפּעס מוז געטאָן ווערען וועגען דעם, און דער ערשטער שריט מוז זיין בילדונג. מען מוז לערנען די קראַנקע, אַז זיי זאָלען זיך נישט אויסבעהאַלטען.

א פּאָר רעדנער ביי דער קאָנפערענץ האָבען זיך אויסגעדריקט, אַז אינגיכען וועלען די ווערטער „סיפיליס" און „גאָנאָריע" (א מילדערע געשלעכט-קראַנקהייט) זיין אַזעלכע געוועהנליכע ווערטער ווי סקאַרלעט פיבער, פּאָקען און מאָזלען, אָדער צאָהן-וועהטאָג, מענשען וועלען זיך נישט שעמען אַרויסצורעדען די ווערטער. און דאָס, לויט די דאָקטוירים, וועלכע אינטערעסירען זיך מיט דער פּראָבלעם, וועט זיין דער בעסטער מיטעל צו פערמינדערען די צאָל פון ליידענדע פון געשלעכט-קראַנקהייטען.

אביסעלע קיביץ

(הומאָר פון טאָג)

— איך קען נישט שווערען, — האָט איינער אַמאָל געזאָגט צו זיינעם א פריינד, ביי וועמען ער האָט געבעטען א גמילות-חסד — איך קען דיר אָבער זאָגען נאָר דאָס: זאָל דאָס בלוט אויסטריקענען אין מיינע אָדערען ; דער בליץ זאָל מיין קערפּער אויף צוויי צעשפּאַלטען; קראָקאָדילען זאָלען מיך אויפעסען; איך זאָל מוזען דורך די פלאַמען פון גיהנום טראָגען וואַסער און א זיפּ; איך זאָל ווערען א שקלאַף און אַפּשקלאַפּען שווער און ביטער אַזוי פיל יאָהרען, וויפיל עס זענען דאָ שטערען אין הימעל און שטויבעלעך זאַמד אין מדבר — אויב איך וועל דיר נישט אָפּגעבען צוריק די עטליכע גילדען וואָס דו וועסט מיר באָרגען... נאָר שווערען קען איך נישט.

* * *

מיזהער פּאָסטער (אין די גאַזעטקעס) עפּעס אויף די מיר 1 א זייגער בייגאַכט: — הערט זיך איין, יונגערמאַן, מיר האָבען שוין שלום געמאַכט מיטן גמראַטק, אז איהר זאָלט דאָ אָפּשטעהן א האַלבע נאַכט מיט מיין טאָכטער. אבער אזוי האָבען ווילען, געהמט אראָפּ איהר עלענבויגען פון דעם טיר-גלעקעל.

* * *

גנב : שרעקט זיך נישט, פריילין, איך מיין נישט אייך, נאָר אייער געלד.

אלטע מויד : אזא געטוועהנויש ! נישט געבוג וואָס איהר ווילט מיך בערויבען, מוזט איהר מיך נאָך בעליידיגען ?!

* * *

א פּאָליציאַנט איז צוגעקומען צו דער קאַסע און האָט שטרענג געפרעגט :

— וואו איז דער טויטער קערפּער ?

— דער טויטער קערפּער ? ! — האָט זיך דער קאַסיר געוואונדערט — האָט איהר נישט קיין טעות ?

— אַ, ניין! — האָט דער פּאָליציאַנט געענטפערט — איך האָב נאָר וואָס אליין געהערט ווי א מאַן, וואָס איז ארויס פון טעאַטער האָט געזאָגט, אַז דאָ האָט מען דער-הרגעט שעקספּירן...

די לעצטע פאָרבערייטונגען צום 12-טען ציוניסטישען לאַנדעס-צוזאַמענפאַהר

28-טער פעברואַר — ענטגילטיגער טערמין פון צוזאַמענפאַהר. — בעטייליגונג פון די עקזעקוטיוו-מיטגלידער יצחק גרינבוים און פּראָפ. ז. בראָדעצקי. — בעשטימט דעם הויפּט-וואַהל-קאָמיסאַר. — וואַהל-קאַלענדאַר. — סדר-היום פון צוזאַמענפאַהר. — אָפּשלוס פון דער רעגיסטראַציע- און ווערביר-אַקציע

די פאָראויסטערמינירונג מיט דעם 12-טען צוזאַמענפאַהר פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פּוילען איז אומעטום א געוואַלדיג טרויסע. לויט דער בידאויסטיגער צאָהל רעגיסטרירטע מיטגלידער איז צו ערוואַרטען, אַז דער צוזאַמענפאַהר וועט זיין זעהר צאָהלרייך אין דעלעגאַטען. די אָרטס-סניפים שטרעבען אומעטום צו דערגרייכען די צאָהל רעגיסטרירטע מיטגלידער וויפיל שטימען עס זענען געפאַלען אויף דער „ליסטע פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פּוילען" צום 19-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, אַזוי, אַז די סימפּאַטיקער זאָלען אָרגאַניזירט ווערען אין אַקטיווע מיטגלידער פון דער אָרגאַניזאַציע.

נאָך א פערשטענדיגונג מיט די פאָרשטעהער פון דער „וועלט-פעדעראַציע" פון אַלגעמיינע ציוניסטען" און דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע, די ה"ה יצחק גרינבוים און פּראָפ. ז. בראָדעצקי, און כדי זיי צו ערמעגליכען דאָס בעטייליגען זיך אינם צוזאַמענפאַהר און האַלטען זייערע רעפעראַטען, האָט דאָס פּרעזידיום פון ציוניסטישען צענטראַל - קאָמיטעט בעשלאָסען איבערצורוקען דעם טערמין פון צוזאַמענפאַהר אויפ'ן 28-טען פעברואַר און 1-טען מערץ ה. י. און דער הויפּט בעשלוס איז טעלעגראַפיש מיטגעטיילט געוואָרען דעם עקזעקוטיוו-מיטגליד און עהרען-פּרעזידענט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פּוילען ה' יצחק גרינבוים און פּראָפ. ז. בראָדעצקי.

אויף א ספּעציעלער זיצונג פון דעם פּאַרטייראַט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פּוילען איז בעשטימט געוואָרען אַלס הויפּט-וואַהל קאָמיסאַר דער מיטגליד פון געריכט און אויספּאָרשונגס ריכטער פון צענטראַלען א"י אַמט אין פּוילען, ה' אַדוו. מ. קאַהאַנאָוויטש. די הויפּט-וואַהל-קאָמיסיע וועט בעוואַכען דאָס צוגרייטען דעם וואַהל-אַקט צום צוזאַמענפאַהר (קאָנטראָל און בעשטעטיגונג פון די וועהלער-רשימות, קאַנדידאַטען ליסטעס א.א.וו.) און די וואַהלען גופא, דער הויפּט-וואַהל-קאָמיסאַר האָט שוין אָנגעהויבען זיין אַמטירונג.

דאָס פּרעזידיום פון ציוניסטישען צענטראַל-קאָמיטעט האָט בעשטימט פאָלגענדען וואַהל-קאַלענדאַר:

14-טער פעברואַר 1937 — ל עצטער טערמין פאַרן אָפּשליסען די רעגיסטראַציע און ווערביר-אַקציע.

15-טער פעברואַר 1937 — לעצטער טערמין פון איבערשיקען די חברים רשימות אין דעם טעלער-בעטעה פאַר די כ"ח צ.ם צ.ק.;

16-טער פעברואַר 1937 — לעצטער טערמין פאַר דער בעשטימונג פון די אָרטס-וואַהל-קאָמיסיעס ;

17-טער פעברואַר 1937 — לעצטער טערמין פאַר דער קאָנסטיטוּאירונג פון די אָרטס-וואַהל-קאָמיסיעס (אויסהעהלען א פּאָרזיצער און סעקרעטאַר) און מעלדונג וועגען דעם צום הויפּט-וואַהל-קאָמיסאַר ;

18-טער פעברואַר 1937 — טערמין פאַר אויסלעגען די וועהלער - רשימה צום קאָנטראָלירען ;

21-טער פעברואַר 1937 — וואַהלען צום צוזאַמענפאַהר ;

22-טער פעברואַר 1937 — טערמין פאַר איבערשיקען די פּראָטאָקאָלען פון די וואַהלען און אַלע מאַטעריאַלען צום הויפּט - וואַהל - קאָמיסאַר (הויפּט וואַהל-קאָמיסיע) ;

24-טער פעברואַר 1937 — זיצונג פון דער הויפּט וואַהל קאָמיסיע וועגען בעשטעטיגען די געוועהלטע דעלעגאַטען צו דער קאָנפערענץ.

גענויע אינסטרוקציעס וועגען בעהאַנדלען די וואַהלען און יעדען פּונקט פ'ן וואַהל-קאַלענדאַר — וועלען פּונקטליך געשיקט צו אַלע סניפים.

דער צענטראַל קאָמיטעט האָט אויף זיין לעצטער זיצונג בעשטעטיגט פאָלגענדען סדר-היום פון צוזאַמענפאַהר :

1. ערעפענונג — דר. י. שיפּער.

2. „די לאַגע אין ארץ ישראל און אין ציוניזם" — פּאָליטישע רעפעראַטען פון די עקזעקוטיוו מיטגלידער יצחק גרינבוים און פּראָפ. ז. בראָדעצקי.

3. וואַהלען פון פּרעזידיום ;

4. פּאָליטישע אייגליוונג צו דער צענטראַלער-באַטע — דר. מ. קליינבוים ;

5. אונזער פּראַקטישע אַרבייט פאַרן ארץ-ישראל אויפבוי — דר. א. האַזענפּלאַס ;

6. גענעראַל רעפּאַטע ;

7. וואַהלען פון קאָמיסיעס ;

8. פאָרטזעצונג פון דער גענעראַל רעפאַטע ;

9. אונזער אַרבייט פאַר די פאָנדען — דיר. א. ל. בלאָך און דיר. מ. הינדעס ;

10. די לאַגע אין דער עליה — אַדוו. מ. ציליאָן ;

11. אונזער קולטור - טעטיגקייט — דיר. ש. האַזענהאָרן ;

12. די לאַגע אין דער אָרגאַניזאַציע — ג. אש.

13. פינאַנסען און ורחשעם — אַדוו. מ. פּאַלאַקעוויטש ;

14. דער „החלוץ בעל מלאכה" און זיינע אויפגאַבען — אינזש. י. לאַנדשטאַט ;

15. די אַלגעמיינע ציוניסטישע יוגענט-בעוועגונג — ל. שמושקאָוויטש און מ. לאַנגער ;

16. שלוס פון דער גענעראַל רעפּאַטע ;

17. ענטפער פון צ. ק. ;

18. בעריכטען פון די קאָמיסיעס און אָפּשטימונג פון די רעזאָלוציעס ;

19. וואַהלען פון די אינסטאַנצען ;

20. שלוס פון צוזאַמענפאַהר.

שבת, דעם 6-טען פעברואַר ה. י. קומען פאָר אין אַלע סניפים אין גאַנץ פּוילען אויסערגעוועהנליכע אַלגעמיינע חברים פערזאַמלונגען אויף וועלכע עס ווערט רעפערירט און בעהאַנדעלט ווערען דער סדר-היום פון 12-טען צוזאַמענפאַהר, אַלע סניפים דאַרפען גלייך מעלדען דעם צענטראַל קאָמיטעט וועגען די פאָרגעקומענע חברים פערזאַמלונגען.

דאָס ביורא פון ציוניסטישען צענטראַל קאָמיטעט איז איצט בעשעפטיגט מיט אויספערטיגען און שיקען צו די סניפים די כתמיסי חבר, וואָס גיבען דאָס וואַהל-רעכט צום צוזאַמענפאַהר. די כרטיסים ווערען ארויסגעשיקט לויט די צוגעשיקטע מיטגלידער רשימות און טעלער-בעטרעף פון די רעגיסטראַציע-אָפּצאָהלען. די מיטגלידער פון צענטראַל קאָמיטעט, אינסטרוקטאָרען און דעלעגירטע האָבען ביז היינט בעזוכט בערך 250 שטעט, די בעזוכען ווערען ווייטער פאָרטגעזעצט.

אַלע די שטעט וועלכע האָבען די ווערביר-אַקציע ביז יעצט נאָך טיילוויז דורכגעפיהרט — דאַרפען אויסנוצען די פערבליבענע צייט פאַר א פערשטאַרקטער ווערביר-אַרבייט. די ועדים דאַרפען גלייך איבערשיקען די רשימות פון מיטגלידער צום צ. ק.

Dr. REICHER

פּאַלודניאָווא 28, טעל. 93-01

ספּעציאַליסט

פאַר מענער · שוואַכע · בעהאַנדלונג

ספּעציעלע פּראָסטאַטען פּ'ין שטיכפּ · אַנאַליז

רענטגען-בעשטראַהלונגען ביי הויט-קר...

נעמט אָן פון 8—11 פון 5—8 אָוונט

דאָס לעבען אין ארץ-ישראל

(ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען-אגענטור)

דער געזעץ-קאָדעקס אין א"י

ירושלים. דעם 22-טען יאַנואַר איז אַריין ... קראַפט דער רעווידירטער געזעץ - קאָדעקס אין ... די רעוויזיע איז דורכגעפיהרט געוואָרען אויפן ... געזעץ פון יאָהר 1934. דער קאָדעקס איז ... אין אַלע דריי אָפיציעלע שפּראַכען פון א"י.

סטאַטיסטיק פון אומגליקס-פאַלען אין תל-אביב אין יאָהר 1936

תל-אביב. דער ועד-הקהלה אין תל-אביב און ... איצט צו א סטאַטיסטיק פאַר דער טעטיגקייט ... אָפּטיילונג ביים ועד הלאומי וועגען די אומגליקס-פאַלען; וואָס האָבען פּאַסירט אין תל-אביב, ... די אַרומיגע יודישע קאָלאָניעס אין פערלויף ... 1936. לויט דעם דאָזיגען בעריכט זענען אין דעם ... געגענט יאָהר אומגעקומען אויף א טראַגישען ... 101 מענשען. פון זיי 17 זעלבסטמאָרדען, 14 ... פערלוירען זייער לעבען ביי דער אַרבייט, ... זענען דערמאָרדעט געוואָרען, 26 זענען דער... ... געוואָרען אויף טויט בעת אויטאָ-צוזאַמענ-שטויסען, אומגעקומען בשעת שרפות זענען 8 מענשען, דערטרונקען געוואָרען זענען 5.

75 פּראָצ. פון די טראַגיש - אומגעקומענע זענען אַשכנזים.

דער קאָראַן אין העברעאיש

ירושלים. די העברעאישע אוניווערזיטעט האָט לעצטענס ארויסגעגעבען אַ העברעאישע איבערזעצונג פון קאָראַן, אויסגעפיהרט דורך ד"ר יוסף ראַוולין, דאָצענט פון אָריענטאַליסטיק אויף דער העברעאישער אוניווערזיטעט. ד"ר ראַוולין האָט איבער דער איבערזעצונג געאַרבייט העכער 20 יאָהר.

זעהר וואַרעם האָט זיך וועגען דער דאָזיגער איבערזעצונג אָפּגערופען א מוחמעדאַנישע צייטשריפט אין דעלהי (אינדיען).

באַרקליים באַנק וועגען דער ווירטשאַפטליכער לאַגע אין א"י

ירושלים. לויט דעם לעצטען בעריכט פון דער באַרקליים באַנק האָבען די פּרייזען פון אַלע לעבענסמיטלען און איין שטייגען און דער טאָפּטרעג אויף סחורות איז זעהר גרויס. צוליב דעם שלעכטען וועטער מערקט זיך אויף דעם בוי-מאַרק א קלייגער שטילשטאַנד. פון סירען האָט מען אימפּאָרטירט 400 טאָן ווייץ און 500 טאָן גערשטען. דער מאַרק פון אַלע תבואות איז פעסט. אויפן מאַרק פון קאָלאָניאַלע סחורות הערשט ריהיגע-ווירטשאַפט און די פּרייזען זענען געשטיגען. אַ דאַנק דעם קאַלטען וועטער איז דער פערקויף פון וואָלענע, בוימוואָלענע און זיידענע סחורות א גוטער און די פּרייזען זענען בכלל נישט קיין שלעכטע.

פערטיילט דעם י. ל. גאָלדבערג-פאָנד

תל-אביב. אין טאָג פון יאָהרצייט פון פערשטאָרבענעם ציוניסטישען עסקן י. ל. גאָלדבערג איז פאָרגעקומען א זיצונג פון די אַפּוטראָפּסים פון דעם פאָנד, וועלכע האָבען בעשלאָסען איהם היינטיגען יאָהר צו פערטיילען אין דער הויך פון 606 פונט צווישען דעם ועד הלשון, העברעאישער אוניווערזיטעט, טעכניקום און אַנדערע לערן-אנשטאַלטען.

א מיידעל דערצעהלט

זי איז סעקרעטאַריז פון א רייכען אלטען מאַן. — זי ווייסט אַלע זיינע סודות. — ווי אזוי זי איז געוואָרען א פּריוואַט־סעקרעטאַריז. — דאָס לעבען פון אזא מיידעל. — געשריבען פון אַ פּריוואַט־סעקרעטאַריז

איך בין א פּריוואַטע סעקרעטאַרין ביי א רייכן, אַלטען מאַן. איך ווייס אלע זיינע סודות. איך קאָן זאָגען, אַז עס איז נישטאָ קיין איין פערבאָרגען ווינקעל אין זיין לעבען פון וועלכען איך זאָל נישט וויסען. עס איז שוין עטליכע יאָהר, אַז איך בין אנגעשטעלט אין דער דאָזיגער פירמע, און איך האָב זיך אויף קיין זאַך נישט צו באַקלאָגען.

מיינע עלטערן זענען געווען זעהר אָרים, זיי האָבען מיך קוים געלאָזט ענדיגען א קאָמערץ־
שול. מיין ערשטע שטעלע האָב איך געקראָגען אין
איין קליין שטעטעל. עס איז געווען א מין באַנק, און דער שעף איז געווען א פּשוט׳ער מענש. איך בין נישט זיכער, אויב ער האָט געקאָנט אונטערשרייבען זיין נאָמען. אָבער ער איז געווען רייך און האָט זיך געקאָנט פערגינען צו האָבען א סעקרעטאַרין.

נאָר איך האָב געפיהלט, אַז מיין אָרט איז אין דער גרויסער שטאָט, אין דעם קאָך און טומעל; אַז דאָרט וועל איך זיך קאָנען דערשלאָגען צו עפּעס. באַלד האָט זיך געמאַכט די געלעגענהייט: א קרובה פון דעם שעף איז געקומען און האָט פערנומען מיין פּלאַץ, זי איז געווען בעסער, נו, האָט נישט גענומען לאַנג, און אין א רעגענדיגען, קאַלטען טאָג בין איך אנגעקומען אין דער גרויסער שטאָט.

עס האָט גענומען א לאַנגע צייט, ביז איך האָב געקראָגען א שטעל אלס סטענאָ־טאַיפּיסטין און סטע־
פּיסטין. איך בין אריינגעפאַלען צווישען א סך אַנ־
דערע, וואָס האָבען געטון די זעלבע ארבייט. אָבער די לאַנגע שטונדען וואָס איך האָב געאַרבייט האָבען מיך געמאַכט פיהלען זעלבסטשטענדיג און זיכער. איך בין געווען זעהר פלינק אין מיין אַרבייט, און מען האָט עס געמוזט בעמערקען. דער פּערוואַלטער פון דער־אַפּטיילונג איז איינמאַל צו מיר צוגעקומען און מיך גענומען אויספרעגען, ווער איך בין, פון וואַנען איך קום, וואָס מיין בילדונג איז; און ער האָט מיר פערשפּראָכען א בעסערע שטעלע.

און איך האָב נישט בעדאַרפט וואַרטען לאַנג. אין פריהמאָרגען האָט מיר דער שעף געלאָזט וויסען, אַז ער וויל מיך זעהען, אַז איך זאָל אַריינקומען אין זיי־ פּריוואַטע ביוראָ. מיין האַרץ האָט גענומען קלאַפּען, איך האָב דערפיהלט, אַז מיין געזיכט ווערט בלאַס. אָבער איך האָב זיך געשטאַרקט נישט אַרויס־
צווייזען, אַז איך בין צעשראָקען, אַז איך בין נער־
וועז. און בין אריין אין דעם „הייליגען" פּלאַץ, וואָס עס איז געזעסען דער מיטעל־יאָהריגער מאַן מיט דעם היפּשען פּליך.

— יאָ, איך שטעל אייך אָן אלס מיין פּריוואַט־
סעקרעטאַרין — האָט ער געזאָגט.

און אָט האָט זיך אנגעפאַנגען מיין לעבען אין דער שטילקייט און רוהיגקייט פון דעם ביוראָ, וואוהין עס איז זעלטען ווער אריינגעקומען. וואָס מיר איז געפעלען איז געווען דער פאַקט, וואָס „ווי־נאָר ער האָט מיך אנגעשטעלט, האָט ער אָן מיר פערגעס־
סען. ווען ער האָט מיר „דיקטירט" איז ער געזעס־
סען מיט דער פּלייצע צו מיר און גערעדט צו עמיצען אין דער לופטען. עס האָט זיך ארויסגעוויזען, אַז ער איז לאַנגזאַם, אַז איך בין צו־שנעל פאַר אָיהם, און מיר קומט אויס צו וואַרטען אויף א פּראַזע. נאָר ער האָט פון דעם נישט געוואוסט.

ווען דער מענש איז אין זיין פּריוואַטען לעבען האָב איך נישט געוואוסט, עס האָט זיך מיר געלאָזט גלויבען, אַז ער איז אַנ׳אַלטער בחור. אַז ער האָט קיינעם נישט, אַז ער פערברענגט די צייט אַליין. ווי איבערראַשט בין איך איינמאָל געווען, ווען ער האָט מיר געהייסען אָפּרופען זיין היים און זאָגען, אַז ער וועט היינט נישט קאָנען קומען צום אווענט־
ברויט. און איך האָב דערהערט א בייזע, אומצופרי־
דענע שטימע פון יענער זייט טעלעפאָן...

די צייט איז געלאָפען. אַרבייט איז געווען א סך. איצט האָב איך פערדינט נישט שלעכט, איך האָב געשיקט אהיים א היבשע סומע, און דאָס האָט געראַטעוועט אונזער הויז. מיר האָט זיך איינגעגעבען איינצוקויפען די קליידער וואָס מיר האָט זיך שטענ־
דיג געוואָלט האָבען. און ערשט איצט האָב איך זיך דערוואוסט, אַז מען האַלט מיך פאַר א שעהן מיידעל.

איינמאָל האָט דער שעף צו מיר א זאָג געטון, נאָכדעם ווי ער האָט אויף מיר געקוקט א היבשע ווייל:

— איך האָב צוויי בילעטען צו אַ פאָרשטעלונג, וואָלט איהר מיר אנגעטון דעם פערגעניגען?..

איך האָב דערפיהלט, אַז דאָס פּנים מיינס פאַנגט אָן פלאַמען, אויף דעם האָב איך זיך נישט געריכט. מיט א פערהייראַטען מאַן... עס איז מיר אויסגעקומען ווילד, נאָר וואָס האָב איך געקאָנט טון, איך האָב געמוזט אָננעמען די דאָזיגע איינלאַדונג מיט דאַנק.

נאָכדעם האָב איך אָנגעפאַנגען הערען לאַנגע געשיכטעס וועגען זיין פערהייראַטען לעבען, וועגען דעם, אַז ער איז נישט צופרידען, אַז די פרוי זיינע איז א בייזע, א היסטערישע און אַז ער קאָן מיט איהר נישט אויסקומען, איצט האָט ער מיך שוין אַפּט גענומען צו פאָרשטעלונגען.

איך מוז זיך מודה זיין, אַז די דאָזיגע פריינט־
שאַפט איז מיר געפעלען, אַז עס האָט מיר פערשאַפט פערגעניגען און איך האָב קיין זאַך נישט איבערגע־
טראַכט.

ווי איבערראַשט בין איך איינמאָל געווען, ווען אין צימער האָט זיך אריינגעריסען אַנ׳עלטערע פרוי מיט א שטאַרק צוגעפּאַרבטען פּנים, זי איז גלייך צוגעקומען צו מיר, אנגעשטעלט איהרע בייזע אויגען אויף מיין פּנים און האָט א זאָג געטון:

— נאָך הייבט זאָלט איהר פערלאָזען דעם דאָ־
זיגען פּלאַץ!

דער שעף מיינער איז געווען צעשראָקען אויף טויט. ער איז געווען בלאַס און האָט זיך גענומען בעטען:

— אָבער נעין, נעין, הער מיך אויס

— דו שוויג, מיט דיר וועל איך בעזונדער רע־
דען! — האָט זי געזאָגט צו איהם און איז ארויס פון צימער, א זעץ געבענדיג מיט דער טיר.

* * *

עס האָט נישט גענומען לאַנג און איך האָב בעקומען אַנ׳אַנדער שטעלע, אונטער דער צייט בין איך פערלאָבט געוואָרען צו א יונגעןמאַן, אַ געבילדעטען, א שעהנעם, נאָר ער האָט נישט גע־
מאַכט קיין לעבען, ער איז אַרומגעגאַנגען ליידיג און האָט נישט געהאַט קיין אויסזיכטען צו קריגען װאָס צו טון, איך בין געווען די פערדינערין, איך האָב איהם אויסגעהאַלטען, און דאָס איז געווען עפּעס וואָס האָט געמאַכט, אַז אונזערע בעציהונגען זאָלען זיין אָנגעצויגען. ער איז געווען געזאַלען ביי זיך און שטענדיג בייז און אויפגערעגט, און עס קאָן זיין, אַז צוליב דעם טאַקע האָט ער ענטוויקעלט אין זיך א שטאַרקע איפערזוכט, ער האָט מיך געהאַלטען אין איין בעשולדיגען, אַז איך קוק אויף אַנדערע, אַז איך האָב אינזינען אַנדערע, וואָס זענען גליקליכער פאַר איהם, און אַז עס האָט זיך געמאַכט אַ פּאָר מאָל, אַז איך האָב געמוזט אַרבייטען עטוואָס, לענגער ווי געוועהנליך, וואָס עס פלעגט פּאַסירען גאַנץ אָפט, איז ער געווען אויסער זיך, פלעגט מיר „ווינשען גליק" און דערקלערען, אַז מעהר וועלען מיר זיך שוין נישט זעהן, אַ צווישען אונז איז אַלעס אויס. נאָר איך האָב געוואוסט, אַז ער מיינט נישט ערנסט, אַז דאָס איז ער נאָר אויפגערעגט, ווייל איך קאָן נישט פערברענגען מיט איהם צוזאַמען דעם אָווענט.

נאָר איינמאָל איז פאָרגעקומען צווישען אונז אַנ׳ערנסטער קריג.

— מיין נייער שעף, אַנ׳עלטערער מאַן, האָט מיר דערקלערט, אַז זיין פרוי פילט נישט גוט, און ער לאַדט מיך איין צו געהן מיט איהם אין דער אָפּערע. דאָס האָט מיך געמאַכט ציטערען. איך האָב מורא געהאַט, אַז עס זאָל זיך נישט ווידער דאָלען דאָס, וואָס איז שוין פריהער פאָרגעקומען. דער אַלטער מאַן האָט מיר דערקלערט, אַז ער האָט געזאָגט זיין פרוי, אַז ער גערט מיט מיר, און אַז ער זאָל ווען איך שלעכטס, אין איך זאָל אָפּ־ זיין פרוי און אָנפרעגען.

עס וואָלט געווען פון מיר גראָב ווען איך דעם דאָזיגען מענשען אָפּ. ווען איך דרעה ארויס. די צרה איז אָבער געווען, וואָס איך און האָבען געהאַט אָפּגעמאַכט צו געהן ערגעץ צו פריינד. איך האָב געוואוסט, אַז ער וועט זיין כעס, אַז ער וועט זיך וואַרפען און שליידערן איך האָב בעשלאָסען איהם צו בערוהיגען.

— מיין טייערע, איך זעה, אַז דו זוכסט ארויסצודרעהען פון געהען צוזאַמען מיט מיר גיב צו, אַז איך בין אָרים, אַז איך פאָרדין אז עס איז נישט קיין גרויסער כבוד זיך אר פיהרען מיט מיר, אָבער דאָך קאָן איך נישט זען, אַז מען זאָל מיך טרעטען מיט די פיס, מיין טייערע, דאָס נישט! — האָט ער אויסגע

עס האָט נישט געהאָלפען דאָס וואָס איך איהם דערקלערט, אַז דער מאַן איז אַלט ער איז גוט צו מיר און אַז איך דאַרף איהם די טובה. אַז ער קאָן נישט זיין אליין אין אָפּערע א גאַנצען אָווענד.

— איך שטער דיר נישט. געה, אָבער מי קאָנסט זיך מעהר נישט טרעפען! דאָס איז לעצטע מאָל, וואָס מיר זעהען זיך! אדיע, טייערע, — האָט ער געזאָגט און זיך פערנייגט און צערעמאָניעל פאַר מיר.

עס איז אַוועק א גאַנצער חודש.. איך האָ פרעד׳ן נישט געהערט. ער איז פערשוואונדען אָס האָט מיר שרעקליך וועה געטון. איצט איך ערשט דערפיהלט ווי טייער דער ד בחור׳ל מיט דעם מאָרנע־ בו־נערדיגען פּנים מיר און איך האָב בעשלאָסען איהם געהן

עס האָט מיך געקאָסט זעהר א סך, א איך האָב איהם איבערגעבעטען. צום סוף האָ פערשטאַנען, אַז איך בין אומשולדיג.

אָבער איך בין זיכער, אַז דאָס וועט זיך דערהאַלען פיל מאָל, ווייל מיין אַלטער שעף א מיר צוגעקלעפּט געוואָרען, ער האַלט מיך אין בעטען, אַז איך זאָל מיט איהם געהען צו פאַר לונגען, אַז איך זאָל מיט איהם האָבען מאָל צוזאַמען. און די צרה איז, וואָס איך האָב נישט כח איהם אָפּצוזאָגען, ווייל נאָכאַלעמען בין איך זיין פּריוואַט סעקרעטאַר׳ן.

י. אבראמס

פּוילישע יודען און דער אויפבוי פון ארץ־ישראל

פון פּראָפ. ז. בראָדעצקי לאָנדאָן

עס איז פאַר מיר נישט קיין לייכטע זאַך צו אַפּעלירען צום פּוילישען יודענטום וועגען בייע אָנ־שטרענגונגען פאַר׳ן „קרן היסוד". כ׳קען אויף אזוי פיל די ווירטשאַפטליכע לאַגע פון די פּוילישע יודען, אַז איך זאָל פערשטיין, וואָס הייסט פאַר זיי אַזאַ אָנשטרענגונג און צוליב דעם מאַך איך עס נישט מיט קיין לייכט הארץ.

אויב איך פיהל דאָך זיך פערפליכטעט צו זאָגען עטליכע ווערטער וועגען דער אַקציע פאַר׳ן „קרן־היסוד", טו איך עס צוליב 2 סבות: ערשטענס. ווייל ארץ־ישראל רופט און פאָדערט די גרעסטע קרבנות און צווייטענס — ווייל דער ענטפער פון דעם פּוי־לישען יודענטום, טאַקע דערפאַר ווייל עס געפינט זיך אין אַזאַ שווערען מצב, וועט זיין בולטער און שטאַרקער, ווי דער ענטפער פון די יודען אין אַנדערע לענדער.

מיר שטעהען פאַר א שווערען קאַמף, א קאַמף פאַר אונבעגרעניצטע רעכט ביים בויען אונזער נאַציאָנאַלער היים לויט אונזער ווילען. מיר האָבען נישט קיין שום טעותים וואָס איז שייך די עקזיסטי־רענדע פּאָליטישע שוועריגקייטען. און טאַקע דער־פאַר, ווייל דער קאַמף איז אַזאַ שווערער, זאָגען מיר: „קרן היסוד".

פּראָטעסטען האָבען אַמאָל א בעדייטונג, אָבער דער ווירקזאַמסטער, פּאָליטישער ארגומענט איז מעשים! אונזערע ביז איצטיגע ערובערונגען אין ארץ־ישראל זענען די שטאַרקסטע פּאָסטולאַטען, וואָס מיר פערמאָגען, און די דאָזיגע ערובערונגען האָבען מיר צו פערדאַנקען, אין דער ערשטער רייהע, אונזערע נאַציאָנאַלע פאָנדען.

אָפּגעזעהען פון אַלע שטערונגען, האָבען מיר זיך ערוואָרבען א שטאַרקע פּאָזיציע אין ארץ־ישראל, אונזער פּאָליטישע קראַפט איז אויסגעוואַקסען דאַנק אונזער שפּעטערדיגער ארבייט אין ארץ־ישראל. אנגריפען אויף אונזער בעזיץ מוזען מיר שטופּען מיט נייע פּאָזיציעס אין ארץ־ישראל. ...יון לערענט אונז, אַז זיי זענען טאַקע געווען ...רקזאַמסטע געוועהר אין אונזערע ביז יע... אַמפּען, נאָר א דאַנק די מעטאָדען פון אונזער ...ליבער, אונערמידליכער ארבייט האָבען מיר ארץ־ישראל איבער 400.000 יודען. אויך אין צוקונפט מוז קאָנקרעטע אויפבוי־אַרבייט זיין ... פּי דאַמענט פון אונזער שווערען קאַמף.

איך גלויב טיף, אַז די פּוילישע יודען ... אין דער דאָזיגער היסטאָרישער שעה מאַניפעס... זייער אונגעבראָכענעם ווילען פאַר׳ן ארץ־יש... אויפבוי דורך, א געהעריגער בעטייליגונג אין ... אַקציע פאַר׳ן „קרן־היסוד".

דער גורל פון אפרוי

60) סענסאַציאָנעלער און שפּאַנענדער ראָמאַן

— ווי שוין איהר זייט רחל! אייער טהויערינג שיינקייט, רחל!

— איהר זייט פערליבט אין מיר, אַנדריי!

— יאָ, האָפנונגסלאָז פערליבט!

— איך האָב אייך אויך ליב! היינט האָב איך אייך אַזוי ליב געקראָגען. איהר האָט ארויסגעוויזען אייער גוטע זייט!

— איהר זייט נישט פערליבט אין מיר ווי א פרוי אין א מאַן!

— ניין.

— איך ווייס!

— איהר זענט דער קלוגסטער מענש, וואָס איך האָב באַגעגענט אין מיין לעבען און ס׳איז פאַראַן אַזאַ שיינקייט אין חסמה.

— רחל! לאָמיר רײדען וועגען מיר און אייך! עס טוט וויי!

— איהר וועט מיך העלפען, אַנדריי?

ער האָט ברייט צעעפענט די אויגען און מיט פאַרוואונדערונג אויף איהר גענומען קוקען. ער האָט אינגאַנצען נישט פאַרשטאַנען איהר פראַגע, ווי אַזוי קען ער איהר העלפען.

— וואָס מיינט איהר? — האָט ער נישט זיכער א פרעג געטון.

— אומשטענדען!

— איך פאַרשטיי נאָך אַלץ נישט!

— רעדט שטילער!

זי האָט זיך מיט אַמאָל טעמפּט, אַז זי פאַרלירט זיך: אַז דער נאָהענטער בליק מיט מאַריסן אין רוס־לאַנד האָט איהר אינגאַנצען פאַרדרייהט דעם קאָפּ און זי קאָן איצט אַפּטאָן אַזאַ נאַרישקייט, וואָס זי וועט זיך אויפן לעבען נישט פאַרגעבען.

— וואָס מיינט איהר? — האָט אַנדריי נאָך אַמאָל איבערגעפרעגט.

— איך האָב א קאָנטראַקט מיטן טעאַטער!

— פערעכט דעם קאָנטראַקט!

— איך וואָלט בעסער געוואָלט פאַרשווינדען אין איין מאָג! אָפּברעכען אַלץ מיט אַמאָל!

זי האָט גערעדט זעהר שטיל, קוים, וואָס מ׳האָט געהערט...

— אייערע ווילדע קאַפּריזען! — האָט אַנדריי מיט א שמייכעל א זאָג געטאָן.

— יאָ! אַזאַ קאַפּריז ביי מיר! איהר ווילט מיר העלפען?

— גוט!

זי האָט געבעטען אַנדרייען ער זאָל זיך פאַרקור־קען אויף א מינוט. זי איז אַרונטער פון בעט. אויף זיך אַרויפגעוואָרפען א שלאַפראָק, צוגעשטאַנען צו דער טיר און זי אַביסעל געעפענט און א קוק געטאָן אויף יענער זייט, נאָכדעם האָט זי בלומרשט גענומען פאַר ריכטען די פאַרהאַנגען אויף די פענסטער און אויך אַרויסגעקוקט...

בשעת זי האָט דאָס געטאָן זענען געדאַנקען בליץ שנעל בײַגעלאָפען אין איהר קאָפּ. זי האָט געדאַרפט צוטראַכטען עפּעס א פּלאַן, אויסקלערען עפּעס ני־רוצים; און איהר פאַרצווייפעלט נאַרען זיך צו ראַ־טעווען האָט אין איהר אויפגעעפענט א קוואַל פון שאַרפזין און געדאַנקען זענען צו איהר געקומען שנעל און קלאָר ווי ביים גרעסטען דיפּלאָמאַט.... ווען זי האָט געזעהען, אַז קיינער איז נישטאָ, אַז קיינער הערט זיך נישט אַהנטער, איז זי צוגעגאַנגען נאָהענט צו אַנדרייען, זיך אַוועקגעזעצט לעבען איהם און גענומען שטיל און נערוועז רעדען:

— הערט, אַנדריי, טעפּריאַנאָ איז אין מיר שרעק־ליך פערליבט! כ׳האָב אויך געשוואוירן, אַז כ׳בין אין איהם פערליבט, און אַז איך וועל מיט איהם חתונה האָבען. ער האָט זיך ביי מיר געבעטען, אַז אויב ער פאָהרט אָפּ צום פראָנט זאָל איך איהם זיך איבער־געבען, כדי ער זאָל זיין זיכער מיט מיר... היינט ביינאַכט דאַרף איך זיך מיט איהם טרעפען! איך בין פערליבט אין מאַריסן. אָבער... אויך אין טע־בריאַנאָ... פרעגט נישט ווי אַזוי ס׳איז מעגליך?! איך האָב מורא היינט ביינאַכט זיך מיט איהם צו טרעפען!... אויב אפילו איך זאָל איהם היינט ביי נאַכט ענטזאָגען, וועל איך פּמילא נישט קאָנען אויף א נאַטירליכען וועג ברעכען דעם קאָנטראַקט מיטן טעאַטער און פאַרלאָזען שנעל די שטאָט. עס וועט זיך אָנהייבען א פּראָצעס. טעבריאַנאָ וועט זיך דער־וויסען, אַז איך קליייב זיך פאַרלאָזען פּאַריז. ער האָט דאָ פריינד, וואָס וועלען איהם לאָזען וויסען! זיי וועט קומען צולויפען און ס׳וועלען זיך אָנהייבען סקאַנדאַלען.... איז כדי דאָס אַלץ אויסצומיידען איז דער בעסטער פּלאַן נאָך היינט ביינאַכט פאַרשווינדען!

זי האָט גערעדט אַזוי שנעל, אַז ס׳האָט איהר אויסגעפעהלט אָטעם. אַנדריי האָט עפּעס געוואָלט זאָגען, נאָר זי האָט איהם נישט געלאָזט רידען און ווייטער גענומען איהר׳ן מעשה׳ן:

— איך האָב א גוטען פּלאַן!

— וואָס?

— זאָל מאַריס אויף מיר וואַרטען היינט, אַכט א זייגער אויפן פאַריזער וואָקזאַל. זאָל ער האָבען צוויי בילעטען אויף א וועלכער עס איז נישט באַהן, וואָס גייט דאַן אָפּ. מיר וועלען זיך א שטיקעל צייט אויסבעהאַלטען ערגעץ אין פראַנקרייך, נאָכדעם וועלען מיר אריבער די שפּאַנישע גרענעץ און פון דאָר־טען קיין דוסלאַנד!

— אָבער רחל — — — —

— רעדט נישט אַנדריי! פרעגט נישט קיין ...גען! איהר זייט דאָך א קלוגער מענש! איך ווי... דייגט נישט טרעפען מיט טעבריאַנאָ... איך קען נ... זאָל זיין, אַז איך בין קאַפּריזנע! זאָל זיין, אַ... האָב א משוגענעם טעמפּעראַמענט... אָבער אַ... עס! איך קאָן זיך גוט! איך קאָן מיין כאַראַ... און איך פיהל. אויב איך וועל נאָך היינט ... פערשווינדען וועט אַלץ בלייבען ווי געוועזען.... שטייט מיך אַנדריי! איך בעט אייך! טוט שוין ... און אַראַנזשירט אַלץ מיט מאַריסן!

זי האָט גערעדט מיט אַזוי פיל האַרץ, ז... דעם אָנשטעל געמאַכט מיט אַזאַ אַזאַרט, אַז ... איהר געלונגען אָפּצונאַרען דעם דורכטעטריבע... אַנדרייען. ער איז געווען זיכער, אַז די סיבות, זי האָט איהם אָנגעגעבען פאַרוואָס זי דאַרף פערשווינדען זענען ריכטיגע און, אַז קיין ... זאַך איז דאָ נישטאָ.... ער האָט גענומען אין... טראַכט איהר ווילדען טעמפּעראַמענט, איהר ... נעם כאַראַקטער, איהר קינסטלערישע אַחמבהוהו... און אַלץ האָט זיך איהם געלייגט לאָגיש אויפן ... ביים געוועגענען זיך האָט ער איהר צוגעזאָגט ... אַלץ וועט זיין אַראַנזשירט, ווי זי האָט געהייסע... ער איז ארויסגעגאַנגען צופרידען מיט זיין ... אין דער שליחות צוריקברענגען רחל׳ען צו מ... נאָך אַביסעל נאָכטראַכטען איז איהם אפילו ... לען דער אוואַנטוריסטיש־ראָמאַנטישער וועג פון ... צוזאַמענקומען....

ווען אַנדריי איז אַוועקגעגאַנגען האָט רחל ... צוריק א וואָרף געטאָן אין בעט. זי איז געווע... און ערשעפּט פון די איבערלעבונגען פון פּרית... טען. איהרע שוואַרצע אויגען האָבען געלויכטע... פרעכטיגע קוילען. איהרע נערוון זענען ... אַזוי פערשפּיצט, אַז זי האָט געמיינט, אַז, אָט, אין זי וועט קריגען א טערוון צוזאַמענבראָך. ... טו איך? וואָס טו איך? איך שטעל איין מיין ... און מאַריסעס! זיי וועלען מיך זיכער נאָכפאָלג...

(פאָרטזעצונג קומט)

דאס לאדזער לעבען

דאָנערשטאָג
4
פעברואַר
כ"ג
שבט תרצ"ז

זון-אונטערגאַנג 4.27
זון-אויפגאַנג 6.51

די מאכט איז דעצידירט

צו גאַראַנטירען די זיכערקייט פון דער יוד. בעפעלקערונג

די ראַטמענער אדוו. שטרוויך און י. לעוויז אינטערווענירען ביים סטאַראָסטע, ד"ר מאַסטאָווסקי וועגען די געשעהענישען אין לאדז

דער לאָדזער סטאַראָסטאַ הר. מאַסטאָווסקי האָט געסטען אָנגענומען אַ דעלעגאַציע פון די יודישע ראַטמענער, וואָס איז בעשטאַנען פון אדוואָקאַט שטרוויך און הר. לעווין.

בעת דער קאָנפערענץ האָט די דעלעגאַציע בערירט: די אָנפאַלען אויף אַברהם מאיר קאָהן, (שטשוקינגאַ 9), פאַפעל כאָווייצקי און אַ גאַנצע ריהע אַנדערע פראַגען וואָס זענען פערבונדען מיט דער אַנטיסעמיטישער העצע געגען דער יודישער בעפעלקערונג.

אדוואָקאַט שטרוויך און ראַטמאַן לעווין האָבען געפאָדערט צו זיכערען דאָס לעבען און פערמעגען פון דער יודישער בעפעלקערונג.

סטאַראָסטאַ דר. מאַסטאָווסקי האָט דערויף פערזיכערט די יודישע ראַטמענער, אַז די מאַכט איז דעצידירט צו בענוצען אַלע מיטלען וואָס שטעהען אין איהר רשות בכדי צו גאַראַנטירען די זיכערהייט פון דער בעפעלקערונג. יעדער ארויסטריט געגען רוהיגע יודישע בירגער וועט אָנטרעפען אויף ענטשפרעכענדע הפרעסיעס.

* * *

פון סטאַראָסטאַ זענען די ראַטמענער אדוו. שטרוויך און לעווין אַוועק אין מאַגיסטראַט וואו זיי האָבען אין דער געזונדהייטס אָפּטיילונג געפאָדערט אויפצונעהמען דעם קראַנקען בעפאַלענעם אַברהם מאיר קאָהן אויפן חשבון פון דער שטאָט אין פאָזנאַנסקים שפיטאָל. דער לייטער פון דער אָפּטיילונג איז די פאָדערונג נאָכגעקומען.

שווער אָפּגעבריהט די באַלעבאַטים

פון אַ שוך-פּאַסטע-פאַבריק אויף אַנדזשעיאַ 29

(א) נעכטען 1 ביינאַכט איז געשעהן אַן אויפרייס אין דער שיך-פּאַסטע-פאַבריק אויף אַנדזשעיאַ 29.

די דאָזיגע שוך-פּאַסטע-פאַבריק פיהרען אין דער אָפיצינע אויף פּאַרטער יעקב באָרקאָווסקי און טוביה ווייַנבערג.

נעכטען ביינאַכט, ביי דער אַרבייט, זענען זיי געווען אומפאָרזיכטיג ביי'ם וואַרעמען אַ געוויסען כעמישען געמיש און עס איז פאָרגעקומען דער אויפרייס.

קודם האָט זיך אָנגעצונדען דער קעסעל מיט פּאַסטע און דערנאָך האָט זיך אָנגעכאַפּט די איינריכטונג פון פאַבריקעל.

באָרקאָווסקי און ווייַנבערג האָבען זיך בעמיהט צו פערלעשען די שרפה, און דאַן האָבען זיך אויף זיי אָנגעצונדען די מלבושים און זיי האָבען זיך שטאַרק אָפּגעבריהט.

עס זענען צוגערופען געוואָרען פייערלעשער וועלכע האָבען דאָס פייער איינגעלאָשען נאָך אַ שעה שווערער אַרבייט.

אויפ'ן אָרט איז אויך אָנגעקומען פאָגאָטאָוויע וועלכע האָט ערטיילט הילף די אָפּגעבריהטע און אין אַ שווערען צושטאַנד זיי אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל, פּאָליציי האָט פעראָרדענט אַן אויספאָרשונג.

* * *

(א) אויף קאָנטנע 3-5 האָט זיך פון וואַרעמען דעם וואַסער-רעזערוואואַר אָנגעצונדען דער דאַך, פייערלעשער האָבען די שרפה באַלד איינגעלאָשען.

וויכטיגע אָפיציעלע אויפקלערונגען

וועגען בעשעפטיגען יוגענדליכע אַרבייטער אין האַנדוועקער-וואַרשטאַטען

חוץ לערן-יונגלעך און געזעלען קען מען בעשעפטיגען אַרבייטער אונאָפּהענגיג פון עלטער

פון לאַנדראַט פון די פּראָפעסיאָנעלע קלאַסען-פעראיינען האָט יט"א ערהאַלטען פאָלגענדען קאָמוניקאַט:

צוליב דעם, וואָס עס מעהרען זיך פאַלען, ווען אונטערנעמער זאָגען אָפּ יוגענדליכע פון זייערע האַנדוועקער-וואַרשטאַטען מיט'ן מאָטיוו, אַז צוליב דעם פערפליכטענדען אינדוסטריע-געזעץ קענען זיי ווייטער נישט בעשעפטיגען די יוגענדליכע אַרבייטער אין עלטער פון 15 ביז 18 יאָהר, קלערט אויף דער לאַנדראַט אַז אַזאַ האַנדלונג איז יורידיש אַבסאָלוט נישט בעגרינדעט און קען ברענגען דערצו, אַז גרויסע מאַסען יוגענדליכע אַרבייטער זאָלען פערלירען זייערע אַרבייטס-פּלעצער. בעמעלדיג איז אַכט די מעגליכקייט פון שלעכט אויסטייטשען דאָס אינדוסטריע-געזעץ, האָט דער לאַנדראַט פון די פּראָפעסיאָנעלע קלאַסען-פעראיינען אין פוילען פעסטגעשטעלט, אַז עלטערע אַרבייטער און יוגענדליכע האָבען רעכט צו אַרבייטען אַלס לוין-אַרבייטער אין די האַנדוועקער-וואַרשטאַטען, נישט האָבענדיג קיין „קאַרטע טשעלאַדניטשע" און אויך נישט קיין „לעהר-אָפּמאַכען". דאָס אַרבייטס-מיניסטעריום און דאָס מיניסטעריום פאַר האַנדעל און אינדוסטריע האָבען אָנערקענט די דאָזיגע שטעלונג פאַר ריכטיג, וואָס עס איז אָפיציעל געקומען צום אויסדרוק אין פאָלגענדע דאָקומענטען:

בריף פון אַרבייטס מיניסטעריום צו דער בעזירקס-צענטראַלע, ד. 9|22 1933 י. נומער 3791 פ. נ.).

דאָס מיניסטעריום שטעהט אויפ'ן שטאַנדפּונקט דאָס דער אינדוסטריע-געזעץ גיט נישט קיין גרונד אַרויסצוגעבען פעראָרדנונגען, וועלכע צילען צום בעזייטיגען פון די האַנדוועקער-וואַרשטאַטען אַרבייטער, וועלכע זענען דאָרט בעשעפטיגט אויפ'ן יסוד פון אַנ'אַרבייטס-אָבמאַך".

בריף פון האַנדעלס און אינדוסטריע-מיניסטעריום, ד. 11|18 1933 י.)

„דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום בעקענט זיך מיט'ן אינהאַלט פון בריף פון דער האַנדווערקער קאַמער פון לוצק, פון 10|13 1933 שטעלט פעסט:

דער שטאַנדפּונקט פון דער האַנדוועקער-קאַמער האָט נישט קיין יורידישע בערעכטיגונג אין פערפליכטענדען אינדוסטריע-געזעץ און אויך נישט אין די פעראָרדנונגען, וועלכע רעגולירען די פראַגע פון לערניונגלעך אויפ'ן געביט פון האַנדוועקער ספּעציעל פאַלש איז די בעהויפּטונג פון דער קאַמער, אַז האַנדוועקער וואַרשטאַטען קענען נישט בעשעפטיגען יוגענדליכע אַרבייטער. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, האַנדלענדיג אויפ'ן יסוד פון דער פעראָרדנונג פון פּרעזידענט פון 27-טען אָקטאָבער 1933, אַרטיקעל 14 (דז'ענניק אוסטאַוו 85 פאָז 638) אַנולירט דאָס האַנדעלס - מיניסטעריום דעם צירקולאַר פון דער האַנדוועקער-קאַמער אין לוצק פון 1|9 1933 י. נומ. 60, אַלס פעהלערהאַפטער אין זיינע בעשטימונגען און טיילוויז אַלס אוזעלכער, וואָס טרייבט איבער די קאָמפּעטענצען פון דער האַנדוועקער-קאַמער און פעראָרדענט דעם וואָיעוואָדזטוועס-אַמט צו אַנולירען די אַרויסגעלעגטע דורך דער קאַמער — שטראָפען, אויב זיי זענען בעשטימט געוואָרען צוליב דער נישט-ריכטיגער אָנווענדונג פון די פאָרשריפטען, וועלכע רעגולירען די פראַגע פון טערמינאַטאַרען".

פון דעם אַלעמען דרינגט קלאָהר אַרויס, אַז אין די וואַרשטאַטען קענען חוץ לערן-יונגלעך און געזעלען אויך אַרבייטען אַרבייטער, אונאָפּהענגיג פון זייער עלטער. (יט"א)

ס'איז ווערט צו בעזוכען דעם לייען-זאַל פון צייטונגען און צייטשריפטען אין 6 שפּראַכען
„PRASA"
פּיעטריקאָווער 78
לעצטענס בעדייטענד פערגרעסערט און פערזעהען מיט אַלע יודישע צייטונגען.
איינטריטס-אָפּצאָהל נאָר 10 גר. איינטריטס-אָפּצאָהל נאָר 10 גר.

אַ קצב — אַ ברעז,

וועלכען מ'זוכט אַ שׂכר זיך אָפּצוכיהרען

(א) דער 50-יעהריגער לעאָן וואַיטושיק — אַ קצב פון אַנדזשעיאַ 52 — איז אַ חברה-מאַן מיט טעמפּעראַמענט, און ער האָט דעריבער נישט פיינט דעם שיינעם מין...

דעריבער איז ער זיך נוהג אַז די עקספּעדיענטקעס זיינע זאָלען שיינע מיידלעך — למהדרין מהמהדרין — און ער לאָזט זיך נישט טון קיין עוולה.

אין בעצוג צו איינע איז ער אָבער אַוועק צו ווייט און זי טעוואַלט פערגוואַלטיגען...

דער סוף איז געווען אַז דער עני האָט אָנגעשפּאַרט אין געריכט, און ער האָט בעקומען אַ פּסק-דין — אַ האַלב יאָהר טורמע.

פּראָדוצירער-קאָאָפּעראַטיוו

ביים פערבאַנד יוד. כעמיקער אין פוילען, לאָדזער אָפּטיילונג

לאָדז, דער געוואַלדיגער אינדוסטריע-צענטער, האָט זיך שטענדיג גענויטיגט אין אַ גרויסער צאָהל טעכנישע קרעפטען די ספּעציפישע סטרוקטור פון אונזער שטאָט האָט געשאַפען, אַז די גרעסטע צאָהל פון די דאָזיגע קרעפטען זענען געווען כעמיקער.

אין דער צייט פון קאָניונקטור האָבען די כעמיקער לייכט געפינען אַרבייט סיי אין די גרעסערע, סיי אין די קלענערע אונטערנעהמונגען. דער ווירטשאַפטליכער קריזיס האָט אָבער רואינירט אַ סך אַרבייטס-וואַרשטאַטען, די צאָהל אינזשינירען איז אָבער פון יאָהר צו יאָהר געוואַקסען. און דאָ איז מען געבליבען שטיין פאַר אַ פאַקט, אַז עס פעהלען אַרבייטס-פּלעצער פאַר די יונגע אינזשינירען זיי געהען דורך דעם שווערן מאַרטירער-וועג פון איבערוואַרטען זיך פון איין אַרבייטסשטיבל אויפ'ן צווייטען און פערלירען דעם קאָנטאַקט מיט זייער ספּעציאַליטעט.

ווילענדיג צו הילף קומען דעם יונגען כעמיקער אין זיין טרויעריגער לאַגע האָט דער „פערבאַנד יודישער כעמיקער אין פוילען, לאָדזער אָפּטיילונג" בעשלאָסען צו שאַפען אַ כעמישע פאַבריק אויף קאָאָפּעראַטיווע יס'ד'ת. מיט בשותפות'דיגע כחות זאָל אויסגעבויט ווערן אַ נייער אַרבייטס-פּלאַץ וועלכער זאָל בעפרידיגען די מאַטעריעלע און קולטורעלע בעדערפענישען פון די מיטגלידער.

דער קאָאָפּעראַטיוו עקזיסטירט פונ'ם 5 יאַנואַר אָן.

עס איז צו האָפען, אַז די ברייטע לאָדזער געזעלשאַפט וועט אין אַכט נעהמען די אינטערעס און וויכטיגקייט פון דעם ניי-געשאַפענעם קאָאָפּעראַטיוו און איהם מיט אַלע מעגליכקייטען אונטערשטיצען.

די בעסטע און געזונדסטע זענען די 4 וואַטקאָווע גילזען „OSMAN"

לייט'ס פאַלקס-בלאַט

היינט ווערט שוין געלערנט אין די שולעס

(א) כידוע זענען צוליב דער גריפּע-עפּידעמיע אָפּגעשטעלט געוואָרען די לימודים אין די פאַלקס- און מיטעל-שולען ביז'ן 3 טען ד. ח. איינשליסלעך.

צוליב דער אָפּגעשוואַכטער עפּידעמיע און וואַרימערע וועטער ווערען די לימודים היינט אויפסניי איינגעפיהרט.

די גריפּע ווערט שוואַכער

(א) די „עפּידעמיע" פון דער גריפּע איז אין שייכות מיט דעם געפאַלענעם פראָסט, בעדייטענד אָפּגעשוואַכט געוואָרען.

שוין נעכטען זענען פערנאָטירט געוואָרען מיט 35 פּראָצענט ווייניגער אָנמעלדונגען פון דער דאָזיגער קראַנקהייט.

מחמת די שאַרפע פעראָרדנונגען און מיטלען פון דער אַדמיניסטראַטיווער און סאַניטאַרער מאַכט איז צו האָפען, אַז אין משך פון דער וואָך וועט די גריפּע בעהערשט ווערען.

לוסטראַציע פון בעקערייען

(א) די לוסטראַציע פון בעקערייען איז בעת די פראָסט אָפּגעשטעלט געוואָרען.

איצט — מחמת דעם מילדערן וועטער — האָט די סאַניטאַר-לוסטראַציע-קאָמיסיע בעניייט די קאָנטראָלע פון די בעקערייען, ובפרט דערפאַר, ווייל עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, דאָס צוליב די פראָסט איז דער סאַניטאַרער צושטאַנד אין אַ ך בעקערייען פערערגערט געוואָרען.

בעשטראָפט אַ ווינקעל-אַדוואָקאַט

(ז) אַ געוויסער אַלעקסאַנדער וולאַדימיראָוו איז נעכטען פערמשפּט געוואָרען אויף 3 חדשים טורמע און בעצאָהלען 20 זלאָטעס שטראָף פאַר'ן פערנעהמען זיך מיט ווינקעל-אַדוואָקאַטור.

ס'האָט זיך אויסגעלאָזט פערקעהרט...

(א) אַ געוויסע העלענאַ לישיצקאַ (פון מיצקיעוויטשאַ גאַס) האָט אָנגעקלאָגט די 2 יונגעלייט: וואַצלאַוו סקאַלסקי און עדמונד באַרזעוואַן, אַז זיי האָבען זי פערגוואַלטיגט.

אַזוי ווי עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז איהרע בעשולדיגונגען זענען פאַלשע האָט מען זי גופא געמשפּט און זי האָט נעכטען בעקומען אַ פּסק דין 6 חדשים טורמע.

אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאַכט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: ב. קאָן (פּלאַץ קאָשטשעלני 8), א. כאַרעמזאַ (פאָמאַרסקאַ 12), וו. וואַגנער (פּעטריקאָווער 67), ז. זאַיאָנטשקעוויטש (זשעראָמסקיעגאָ 37), ז. גאַרשיצקי (פּושעיאָד 59), מ. עפּשטיין (פּעטריקאָווער 225), ז. שימאַנסקי (פּשענדזשעלניאַנאַ 75).

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16
היינט און פאָלג. טעג!
פּרעכטיגער דאָפּעלטער פּראָגראַם!
כשוף-מאַכערין
אין דער הויפּט-ראָלע:
R. SCOTT
ווי אויך
„Czu-Czin-Czau"
אין די הויפּט-ראָלען:
Fr. Kortner i Anna May Wong.
אָנהייב 4 נ"מ, שבת און זונטאָג—12 בייט.

דער אקופּאַציע־שטרייק
אין דער פירמע אייטינגאָן דויערט

(א) ווי מיר האָבן מיטגעטיילט, האָבן אין די וואַרשטאַטען פון דער פירמע אייטינגאָן, אין דער אָפּטיילונג פון דער בלייכעריי, פאַרשטרייקט 100 אַרבייטער, וועלכע פאָדערן, אַז די פּרעמיעס, וועלכע זיי האָבן בעקומען, אַלס אויסצייכנונג פאַר בעסערער אַרבייט, זאָלן אַריינגעהן אין די לוין־טאַריפען.

נעכטען איז וועגען דעם עניין פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ ביים אַרבייטס־אינספּעקטאָר. די קאָנפערענץ האָט אָבער צו קיין הסכם נישט געבראַכט. דער שטרייק דויערט דעריבער ווייטער און די אַרבייטער געפינען זיך אין די מויערן פון דער פאַבריק.

אקופּאַציע־שטרייק
אין קאָכאַנובקע

(א) אין שפּיטאָל אין קאָכאַנובקא זענען די אָנגעשטעלטע, נאָך 2 טעג הונגער־שטרייק, צוגעטרעטען צו אַן אָקופּאַציע־שטרייק. די נאַכט־דיזשורנעס האָבן אינדערפריה נישט פערלאָזט זייערע ערטער אין שפּיטאָל. די אָקופּאַנטען האָבן אנגעהויבן עסען אַרום צוויי א זייגער בייטאָג. האָבן זיך אין שפּיטאָל געפינען 200 אָנגעשטעלטע.

אַזוי ווי צווישען די שטרייקענדע האָבן זיך געפינען עטליכע קראַנקע אויף גריפּע, האָט די שטעהער פון דער מאַכט, אַזוי אָבער, ווי דער יוצען אין די מויערן פונ׳ם שפּיטאָל, און זיי אַהיים געשיקט.

אויפ׳ן אָרט זענען אויך געקומען עטליכע פאָר־שטעהער פון דער מאַכט, אַזוי אָבער, ווי דער שטרייק טראָגט א גאַנץ רוהיגען כאַראַקטער האָט די פּאָליציי באַלד פערלאָזט דאָס שפּיטאַל.

היינט זאָל פאָרקומען א קאָנפערענץ ביים אַר־בייטס־אינספּעקטאָר.

ליקווידירט דער סכסוך
אין פּאָזנאַנסקי׳ס שפּיטאַל

די סיטואַציע אין פּאָזנאַנסקי׳ס שפּיטאָל איז שוין אינגאַנצען קלאָהר געוואָרען. די דירעקציע, וועלכע האָט געוואָלט אָפּלעגען דאָס איינפיהרען דעם 8 שעה׳יגען אַרבייטס־טאָג אויף אַ חודש צייט, מאָטיווירענדיג איהר שטעלונג דערמיט, וואָס א גרויסער טייל פונ׳ם פּערסאָנאַל איז קראַנק, האָט, אָנטרעפענדיג אויף דער ענטשידענער געגענשטע־לונג פון די אָנגעשטעלטע בעשלאָסען די אַרבייט איינ־צוטיילען אויף דריי שיכטען צו 8 שעה. אַזוי אַרום איז דער סכסוך אין שפּיטאַל ליקווידירט גע־וואָרען.

אונטערשטיצט די ראָסען־קאָלעקטור פון כעלעמנער

מען בעט אונז צו ווענדען די אויפמערק־זאַמקייט פון די לאָטעריע־שפּילער, אַז דער טרעפ־ניס־אומגעקומענער ש. כעלעמנער האָט געהאַט א קאָלעקטור אויף זאַוואַדזקא 8. ער איז געווען דער איינציגער שפּייזער פון זיין משפּחה, און עס וואָלט דעריבער געווען יושר׳דיג און געוואונטשען אַז די יודישע לאָטעריע־שפּילער זאָלען דורכ׳ן קויפען לאָ־סען אין דער קאָלעקטור פון כעלעמנער אונטער־שטיצען די פערבליבענע משפּחה.

אזא מיז „כלל־טוער"...

(א) איינער ראָמאַן סאָקולסקי איז געפאַלען אויף אזא פּלאַן: ער איז אַרומגעגאַנגען איבער פערשידענע פירמעס, אָנגעגעבען זיך אַלס סעקרעטאַר פון עפּיס אַ נישט־עקזיסטירענדען אַנטי־מלחמה־פערבאַנד און אָדורכגעפיהרט געלד־זאַמלונגען.

אַזוי האָט ער בעשווינדעלט 65 פּערזאָן.

ער איז פערמשפּט געוואָרען אויף 10 חדשים טורמע.

אקופּאַציע־שטרייק
אין „ווידזעווער מאַנופאַקטור"

(א) אין די וואַרשטאַטען פון ווידזעווער מאַנו־פאַקטור דויערט שוין לאַנג א סכסוך צוליב דעם וואָס די אַרבייטער ביי די מאַשינען, וואָס פּראָדו־צירען פלאַקס (קאָנטאָנינע) האָבן געפאָדערט אַ הוספה פון 15 פּראָצענט. אויף אַ קאָנפערענץ איז נישט געקומען צו קיין פערשטענדיגונג, ווייל די דירעקציע האָט צוגעזאָגט די פראַגע צו ערלעדיגען נאָכדעם ווי דער אַרבייטס־אינספּעקטאָראַט וועט דעם עניין אויספאָרשען.

אויף דער קאָנפערענץ ביים אַרבייטס־אינספּעק־טאָר, איז אָבער נישט געקומען קיין פאָרשטעהער פון דער פירמע, די אַרבייטער האָבן דאָס ערקלערט, אלס גרינגשעצונג און בעשלאָסען אונטערצונעה־מען אַן אָקופּאַציע־שטרייק.

עס שטרייקען דערווייל 700 אַרבייטער פון דער אָפּטיילונג פון קאָטאָנינא. די אַרבייטער פון די איב־ריגע אָפּטיילונגען האָבן אָבער מיטגעטיילט, אַז אויב די דירעקציע וועט ביז׳ן 4 ד. ח. נישט ערלע־דיגען די פראַגע וועלען אויך זיי צוטרעטען צו א סאָלידאַריטעטס־שטרייק.

* * *

(א) דער סכסוך מיט די פאַבריקס־מייסטערס אין דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" איז, נאָך אַ רייה קאָנפערענצען, כמעט אינגאַנצען ליקווידירט געוואָרען. די לעצטע אונטערהאַנדלונגען זענען אויפגעהאַלטען געוואָרען צוליב דעם, וואָס די פאַרשטעהער, וועלכע האָבן אנטיילגענומען אין די קאָנפערענצען, זע־נען קראַנק געוואָרען אויף גריפּע.

צוליב דער גריפּע
נישט פאָרגעקומען די קאָנפערענץ וועגען דער אַקציע אין דער זאַקען־אינדוסטריע

(א) אין אַרבייטס־אינספּעקטאָראַט האָט נעכטען געזאָלט פאָרקומען די קאָנפערענץ צווישען די פאָר־שטעהער פון די אינדוסטריעלער און אַרבייטער אין דער שטרימף־אינדוסטריע (רונד־מאַשינען). די קאָנ־פערענץ איז נישט צושטאַנד געקומען, ווייל די אינ־דוסטריעלער האָבן צוגעשיקט אַ בריף, אַז צוליב דער גריפּע קענען זייערע פאַרשטייער נישט קומען צו די אונטערהאַנדלונגען.

ערב אַן הוספה־אַקציע אין דער קאַמגאַרן־אינדוסטריע

(א) אין טשענסטאָכאָוו איז פאָרגעקומען אַן אַלפּוילישער צוזאַמענפאָהר פון אַרבייטער דעלעגאַ־טען געריפען דורך ז.ז.ז. אויף דעם דאָזיגען צוזאַמענ־פאָהר זענען געווען פאָרשטעהער פון לאָדז קיער־מאַנ אין סולימסקי, ווי אויך פיל דעלעגאַטען פון קאַמגאַרן־פּראָדוקציע פון פערשידענע ערטער.

נאָכדעם, ווי עס איז בעהאַנדעלט געוואָרען די סיטואַציע פון די אַרבייטער אין דער דערמאָנטער בראַנזשע, איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די אַרבייט אין די קאַמגאַרן שפּינערייען ווערט גע־פיהרט אין אויסערגעוועהנליך שווערע בעדינגונגען און ווערט קודם־כל זעהר שלעכט בעלוינט.

דער צוזאַמענפאָהר האָט בעשלאָסען אדורכ־צופיהרען א הוספה־אַקציע פאַר די אַרבייטער אין קאַמגאַרן־בראַנזשע אין גאַנצען לאַנד. אויב עס זאָל זיך נישט איינגעבען גוטוויליג די אַקציע דורכ־צופיהרען, זאָל דערפיהרט ווערען צו אַן אַלגעמיינעם שטרייק אין גאַנץ פּוילען.

ערב א קאָלעקטיווער אָפּמאַך אין דער פּראָווינץ
ווידער אָזאָרקאָוו און ווידער די פראַגע באַלופניקעס

(א) ווי מיר האָבן שוין מיטגעטיילט, קאָן אין דער פּראָווינצער טעקסטיל־אינדוסטריע נישט אדורכ־געפיהרט ווערען קיין קאָלעקטיווער אָפּמאַך, ווייל די פּראָווינץ־שטעט זגערזש, קאָנסטאַנטינ, פּאַביאַניץ אין ד. גל. האָבן געשטעלט, אַלס בעדינג, אַז דעם אָפּמאַך זאָלען אונטערשרייבען אויך די שטעט, און קודם כל אָזאָרקאָוו, וועלכע בענוצען זיך מיט אַר־בייטער־באַלופניקעס און צאָהלען אזעלכע נישטיגע לוינען, אַז זיי זענען אומשטאַנד צו פאַרקאָנקורירען די איבריגע טעקסטיל־צענטרען.

ביז איצט האָט זיך אָזאָרקאָוו און זיינס גלייכען געהאַלטען פּערעקשנט געגען דעם קאָלעקטיווען אָפּ־מאַך. איצט אָבער האָט זיך די סיטואַציע געענדערט און עס זאָל קומען צו אַן אַלגעמיינער קאָנפערענץ צווישען די אַלע פּראָווינץ־שטעט וואו עס זאָל אונ־טערגעשריבען ווערען אַן איינהייטליכער קאָלעקטי־ווער אָפּמאַך פאַר דער גאַנצער פּראָווינץ.

2 אויספלוגען קיין וויען
דעם 11/24 – 3/2 און דעם 11/24 – 3/9
85 זל. און 95 זל.
די לעצטע טעג פון איינשרייבונגען אויפ׳ן אויספלוג קיין לאַנדאָן אויף די יערידים
אַבריייזעס דעם 13 און 17 פעברואַר.
אינפאָרמאַציעס און איינשרייבונגען:
Wagons Lits Cook
PIOTRKOWSKA 68, tel. 170-70.

גוט מאָרגען!

אַי, האָבען זיי מזל!..

מזל, איז אַ גוטע זאַך, וואויל צו דעם, ווערט געבוירען אין א מזל׳ד׳גע מינוט, א מזל׳דיג׳ער מענש בעמט אין דער האַנד בלאָטע, ווערט גאָלד.

מיר זאָגען עס אָקעגען דער איצטיגער לאָדזשער קהלה־פערוואַלטונג, עס געהט איהר, דאָס שפּילט איהר צו.

וואָכען־לאַנג האָט מען פון אלע זייטען שטורעמט די קהלה־פערוואַלטונג:

— געוואַלד, קויהלען!

— געוואַלד, קויהלען!

— יודען ווערען געפרוירען!

אפילו אנשי שלומינו, די „פּועלים" האָבען געשטורמט און געשאָסען מיט אויפרופען אין גאַזעטען, מ׳האָט „באָמבאַרדירט" אויף דער ראַטס־זיצונג:

— געוואַלד, קויהלען!

נו, איז די פערוואַלטונג נאָכגעקומען די פאָדערונג, און בעשטימט עטליכע טויזענד זלאָטי אויף קויהלען פאַר אָרימעלייט.

האָט די קהלה־פערוואַלטונג אָבער מזל, די פראָסט געפּלאַצט, דער שניי שמעלצט, די זון שיינט, און ווי דער וועטער־נביא זאָגט, געהט אַ וואַרימע כוואַליע אויף פּוילען, אויס ווינטער, ס׳גייט פריהלינג אין לאַנד אריין, אויס ווינטער, אויס פראָסט, וועד מיר קויהלען, און וואָס פראָסט? מ׳דאַרף שוין טראַכטען וועגען.. אַ... אַקציע...

— די קהלה־פערוואַלטונג האָט מזל!

די זעלבע מעשה מיט פּאַטענטען: מ׳שרייט געוואַלד, יודען דאַרפען האַנדלען! יודען דאַרפען געלד אויף פּאַטענטען! האָט די קהלה בעשטימט עטליכע טויזענד זל. אויף פּאַטענטען, האָבען דאָך אָבער מזל, איז ביז וואָס, ווען, יועט אויסלויפען דאָס יאָהר, און מ׳וועט ווידער טראַכטען געגען געלד אויף פּאַטענטען —

— אַי, האָבען זיי מזל!..

אָב—נעק

מען כאַפּט אויס...

(ז) נעכטען זענען געשטאָנען פאַרן גע... הערש און מלכה וורובלעווסקי, אינהאָבער פון שאָקאָלאַד־געוועלב אויף נאַוואָמיעסקא 21.

זיי זענען בעשולדיגט געוואָרען אין ... אַז זיי האָבען נישט צוגעשטעלט צו אַ ליציטאַציע זייער סחורה. עס האָט זיך אָבער אַרויסגעוויזן אַז מיט אַ טאָג פריהער האָט אַ סעקוועסטראַטאָר פון פינאַנץ־אַמט די סחורה סעקוועסטרירט.

צוליב פאָרמאַליטעטען איז דער פּראָצעס אָפּגעלעגט געוואָרען.

צוגערויבט 10 זלאָטעס
און בעקומען דערפאַר 10 א האַלב יאָהר טורמע...

(א) דעם 14 נאָוועמבער זענען באָלעסלאַוו ... עטאַ (אַ מענש גיט זיך אַ נאָמען!). ... יעף אדאַמסקי בעפאַלען אַ פוהרעל אויף דעם ... קיין לאַגעווניק און צוגערויבט פערשידענע ... פאַר אַנ׳ערך 10 זלאָטעס.

שפּעטער האָט מען זיי אַרעסטירט, און ... האָט מען יעז פערמשפּט: מאָנעטאַ׳ן — אויף ... האַלבן יאָהר, פלוסאַ׳ן — אויף 3 יאָהר און ... סקי׳ן — אויף 5 יאָהר טורמע.

ר. איזראַעל
אויף נאַוואָמיעסקאַ
שפּאַנענדער ראָמאַן פון לאָדזשער לעבען

26

ס׳איז פאַר צילקען נישט געווען אַזוי לייכט זיך באַלד צו בערוהיגען, מיט יעדער שורה וואָס זי האָט ווייטער געלייענט איב׳ם בריף, איז זי געוואָרען אַלץ מעהר נידערגעשלאָגען, צילקע האָט צוריק אויסגעגלייכט דעם צוקנייטשטען בריף און האָט ווייטער געלייענט: „איך זעה איין אויסוועג פון דער לאַגע, האָט הענריק ווייטער געשריבען, אַז מיר בײדע זאָלען קענען ערפילען און אויספיהרען בײדע צוואות, וועלכע זענען אונז איבערגעלאָזען געוואָ־רען. דער אויסוועג איז, אַז איהר זאָלט דערווייטערען פון זיך זיגמונט ווראָבעלטשיק און זאָלט חתונה האָבען מיט מיר".

צילקע האָט זיך אזש א וואַקעל געטון, די פיס האָבען זיך איהר איינגעבויגען ווי אונטערגעהאַקטע פאַר די אויגען האָט זי געזעהען שוואַרצע רעדער, די אותיות אויפ׳ן בריף זענען געשפּרונגען און ס׳איז נישט געווען מעגליך ווייטער צו לייענען.

צילקע האָט זיך געהייסען דערלאַנגען א גלאָז וואַסער און עס אויסגעטרונקען ביז׳ן דנאָ. אַ פּראָסט איז איהר אַדורך די ביינער, דאָס האָט זי אָבער בערוהיגט און זי האָט בעשלאָסען ביז׳ן סוף אַדורכ־צולייענען דעם בריף, הגם דעם זין פון איהם האָט זי שוין אַרויסגעדריגען פון די לעצטע ווערטער, וועלכע זי האָט געלייענט.

„כ׳ווייס, האָט פיינבערג פאָרטגעזעצט זיין בריף, אַז דער דאָזיגער פאָרשלאַג וועט אייך שטאַרק איבעררעשען, כ׳ווייס, אַז אויפ׳ן ערשטען בליק וועט דאָס אייך אויסקומען ווילד און נאַריש, אָבער מיין עצה איז, אַז איהר זאָלט זיך אָננעהמען מיט גע־דולד אין רוהיג זיך פערטראַכטען אויף מיין פאָרשלאַג ס׳איז זיכער, אַז איהר וועט זיך צוגעוואוינען צו דעם געדאַנק און ער וועט אייך נישט אויסקומען אַזוי שרעקליך. דערביי נעהם איך און בעטראַכט מיינע און אייערע יאָהרען. דער אונטערשיד אין צעהן יאָהר, מיט וועלכע איהר זענט עלטער פון מיר שפּילען אין דעם פאַל קיין שום ראָל נישט. אַזוי גוט ווי אייער בעציהונג איז צו ווראָבעלטשיק׳ן אַזוי קען זי זיין און אפשר דאַרף זי זיין צו מיר, וועגען ליבע, ליידענשאַפט, מאַטעריעלישקייט קען דאָך דאָ נישט זיין קיין רייד, פּונקט אַזוי ווי דאָס איז נישט דער פאַל ביי דעם צוזאַמענגעהען זיך צווישען אייך און זיגמונט׳ן. ס׳דאַרף זיין א טראַנזאַקציע, א געשעפטס־אָפּמאַך אויס ריינער אויסרעכנונג און די אויסרעכנונג איז א קלאָהרע, מיר בײדע וועלען האָבען דעמועלבען ציל אין לעבען — צו ערציהען דאָס קינד פון הענריק און רעגינא פיינבערג און אויך פון מאיר און צילקע ראָזען.

דאָס איז שכלדיג און קלאָהר, איצט בלייבט נאָך איין זאַך אויפצוקלערען און דערמיט וויל איך שוין פערענדיגען מיין צו לאַנגען בריף. ס׳האַנדעלט זיך וועגען דעם וואָס ווראָבעלטשיק איז רייך און איהר האָט די אויסרעכנונג, אַז מיט זיין געלד וועט איהר קענען דאָס קינד ערציהען, אַזוי ווי איהר פערשטעהט אין ביי מיר איז דער עניין אין דער היגזיכט זעהר פּראָבלעמאַטיש, שטעלען זיך אָבער דערביי 3 פראַגען: ערשטענס צי געלד איז דאָס איינציגע מיטעל און איינציגע גאַראַנטיע פאַר גוטער ערציהונג, צווייטענס צי געלד בלייבט ביי איין מענשען שטענדיג אויף אַ צווייטער איז אייביג פערמשפּט נישט צו האָבען קיין געלד און דריטענס צי וועט זיגמונט וועלען שפּעטער געבען געלד אויף צו ערציהען אַ ווילד־פרעמד קינד, א קינד וואָס וועט זיין פרעמד פון זיין בלוט און פון יעדען סענטימענט."

„דאָס איז אלץ, האָט היינריך פערענדיגט זיין בריף, וואָס איך האָב אייך געוואָלט שרייבען, פער־טראַכט אייך אויף דעם אלעם, נעהמט אָן א בע־שלוס און ענטפערט אויף דעם אַדרעס וואָס איך גיב אייך אויף, יעדענפאַלס טייל איך אייך מיט, אז לאַנג וועל איך שוין אויף דעם אַדרעס נישט בלייבען, אויב איך וועל איהם ענטפערן וועל איך וועגען דעם בעצייטענס מיטטיילען".

— דאָס איז אלץ, האָט צילקע טיף און שווער אָפּגעאָטעמט, ס׳איז גאָרנישט קיין סך, ווי זאָגט מען אויף יידיש „פאָהרט מיר געזונדערהייט און האָט מיר א גליקליכען שליט וועגס", זעהט אויס, אז דער יונגערמאַן האָט געניג צייט אויף צו טראַכטען און איך אויסקאָמבינירען אַ מעשה פון טויזענד און איין נאַכט. חוצפה, זעהט אויס, פעהלט איהם אויך נישט. מילא, זאָל דאָס זיין דאָס פערגעניגען זיינס.

אזוי האָט צילקע נאָר געזאָגט אין ערשטען מאָמענט כדי זיך אליין איינצורעדען, אַז זי מאַכט זיך גאָרנישט דערויס, וואָס זי האָט געלייענט אין בריף, אין דער אמת׳ן אָבער האָט זי זעהר פעלטיג צונויפגעלעגט דעם בריף, איהם צוריק אריינגעלעגט אין דער קאָנווערט און אוועקגעלעגט שופלאַד, וואו ס׳זענען געלעגען איהרע ווערטפולע זאַכען. שוין אין דעם מאָמענט האָט זי געטראַכט אַז זי וועט דעם בריף נאָכאַמאָל לייענען און זיך ערשט אָפּשטעלען אויף איהם. דערווייל צילקע געפיהלט אַ בעדערפעניש נאָך היינט אויס צורעדען מיט זיגמונטן, ביז איצט האָט ער איהר נישט געהאַט קיין שום אינטערעס, איצט ער אָבער שוין אַריינגעצויגען געוואָרען, הגם איהר ווילען, אין קרייז פון איהרע פּראַאינטערעסען צילקען איז געפעלען געוואָרען נישט דער פּאַלעם גופא וועגען דעם האָט זי נישט געוואָלט טראַכטען נאָר די רעוואָלוטע, דאָס וואָס ציווי מאָקאָנקורירען צווישען זיך איבער איהר פּער... זי האָט געוואָלט וועגען דעם מיטטיילען זיגמונט, כדי דער קאַמף זאָל פאָרקומען דירעקט צווישען די צוויי מענער צוליב איהר פּערזאָן, אַזוי אַרום צילקע געוואָלט אויסקרעווען דעם גאַנצען אין אַנ׳אַנדער ריכטונג, ווי הענריק פיינבערג דאָס פערשטאַנען און געוואָלט.

— נו ייסט זיגמונט וואָס איז געשעהען... דעם ווי מיר האָבען אָפּגעשמועסט אונזער חתונה, האָט צילקע מיט א געמאַכטער פריעהליכקייט פרעגט.

— ניין, איך ווייס נישט, פון וואַנען זאָל דאָס וויסען

— כ׳האָב בעקומען א הייראַטס־פּאָרשלאַג, בעקומסט אַ קאָנקורענט.

זיגמונט איז אָנגעכמורעט געוואָרען.

— דו לאַכסט אויס מיר צילקע, ווילסט ... רייצען.

[...]געפאַהר פאַר סוחרים און האַנדווערקער

[...]פיל הויזווירטע ווילען העכערען דאָס דירה־געלד מיט הונדערט פּראָצענט

[...]וואַרשא, 3 (טעלעפאָניש)
[...]א הפלגאַציע פון לאָקאַטאָרען ־ פאַרבאַנד האָט [...]טעהוענירט אין יוסטיץ־מיניסטעריום וועגען דער [...]פאַר וואָס דראָהט איצט טויזענדער קליינהענד־[...] און האַנדווערקער. פיל ווירטסלייט האָבען בע־[...]די פאָדערונג בעדייטענד צו העכערן דאָס דירה־[...] פאַר די לאָקאַלען, אויף וועלכע עס איז נישט [...]חל חער לאָקאַטאָרען־שוץ. פיל ווירטסלייט האָבען בדעה צו העכערן דאָס דירה־געלד מיט הונדערט פּראָצענט.

צוליב דעם, וואָס דאָס קינדיגען פון לאָקאַלען האָט אָנגענומען אַן עפּידעמישען כאַראַקטער, זענען פיל קרעמער און האַנטווערקער בעדראָהט אינגאַנצען רואינירט צו ווערען.

אין "מסטיץ" ־ מיניסטעריום האָט מען דער דע־לעגאַציע צוגעזאָגט צו ווענדען זיך אין העכסטען געריכט וועגען אַרויסגעבען אויפקלערונגען צו די געריכטען, וועלכע לאָקאַלען עס פאַלען אַרונטער חעם לאָקאַטאָרען־שוץ און וועלכע נישט.

[...]אַט דער חזיר קויפט ביי יודען"...

[...]וואַרשא, 3 (טעלעפאָניש)
[...]אַצטענס ווערט געפיהרט אין דער פּאָוויאַט־[...]ט ראַדזין א שענדליכע עפענטליכע באָיקאָט־[...]אַציע געגען יודען. לעצטען מאָנטאָג אין יריד־[...] זענען גרויסע פּלאַקאַטען מיט אַנטי־יודישע לאָ־[...] אויסגעקלעבט געוואָרען אויף די פאַרקאַנעס [...]וועלכע הינטערן שטאָט.

[...]א גרופּע יונגע נאַראָניצעס איז דאָס מאָל געווען צזורי חוצפה'דיג און הריסט, אַז זיי האָבען אויפ־געהאַנגען אויף די פּליצעס פון קריסטען, וועלכע האָבען בעת'ן יריד געקויפט אין יודישע געשעפטען פאָלגענדע אויפשריפט: „אַט דער חזיר קויפט ביי יודען!"

דער אָנפיהרער פון אַלע אַנטי־יודישע אַרויס־טרעטונגען איז א געוויסער זאַלעסקי. א יונגער אַר־ביטער, וועלכער איז בעשעפטיגט און דער מיהל פון ה' ש. פישבוים. דער יודישער מיהל־אייגענטי־מער האָט סוף כל סוף די טעג שוין אָפּגעזאָגט דעם שונא ישראל זאַלעסקי פון זיין פּאָסטען צוליב זיינע „מעשים טובים" און אונטערן דרוק פון דער יו־דישער געזעלשאַפט.

לאָקאַלע יודישע סוחרים, וועלכע פלעגען פּסדר קומען אויף די ירידים קיין ראַדזין, זענען דאָס מאָל נישט געקומען.

[...]וואס איז געשעהן מיט'ן גאָלד־אוצר פון באַראָן גינזבורג?

[...]א סענסאַציע, מיט וועלכער עס קלינגט אין יודישע וואַרשא

[...]וואַרשא, 3 (טעלעפאָניש)
[...]אין דער יודישער געגענט פון וואַרשא האָט [...]סטאַרופען א גרויסע סענסאַציע דער טויט פון [...]72־יעהריגער רבקה בערמאַן (פּאַוויא 50), א [...]טטער פון באַראָן גינזבורג.
[...]אין א קליין, 2 צימערדיגע וואוינונג, וואו עס [...]ין געפונען א היים אַזש 18 פּערזאָן, איז גע־[...]רבען, אינגאַנצען פערלאָזען פון אַלעמען, איינע [...]די אַמאָליגע רייכסטע פרויען פון צאַרישען [...]לאַנד.
[...]רבקה בערמאַן איז געווען א שוועסטער פון גע־[...]וועזענעם רייכסטען רוסישען יוד, באַראָן גינזבורג, וועלכער איז אויך געווען צאַר ניקאָלאַי'ס פינאַנציע־לער ראַטגעבער.

די זקנה, פּיהלענדיג, אַז דער טויט דערנעהנ־טערט זיך, האָט זי צו זיך אַרויסגערופען איהר טאָכ־טער, די פרוי נ., און איהר איבערגעגעבען, אַז אין א קעלער פון א לענינגראַדער הויז ליגט בעגראָבען א פיל־מיליאָנענער אוצר פון אַלטען באַנקיר גינזבורג.

דעם דאָזיגען אוצר האָט זי בעגראָבען פאַרן אַנט־לויפען פון סאָוויעט־רוסלאַנד.

ווי א פילם איז אַדורך דאָס לעבען פון רבקה בערמאַן. פון גרויסע און רייכע פּאַלאַצען איז זי פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַן אָפּגעריסענע חרוב'ע דירה, וואו ס'האָבען געוואוינט 19 פּערזאָן.

פאַרן אַנטלויפען פון רוסלאַנד האָט זי בעגראָבען דעם גאַנצען אוצר אין א קעלער.

דער אוצר בעשטעהט פון 2 מיליאָן רובל גאָלד, א קאָלע בריליאַנטען, פּאַר וועלכער. מען האָט פאַר דער מלחמה בעצאָהלט 800,000 רו"ב.

ווי מען גיט איבער, האָט זיך די טאָכטער שוין געשטעלט אין פערבינדונג מיט דער סאָוויעטישער אַמבאַסאַדע, וועגען אויסגראָבען דעם אוצר; דער־פאַר זאָל די פאַמיליע בעקומען 40 פּראָצענט פון דעם ווערט פון דעם אויסגעגראָבענעם גאָלד און צירהונג.

[...]דזשאָינט" גרייט זיך צום נייעם קאַמפּיין

„דזשאָינט" און „אָרט" וועלען פיהרען בעזונדערע זאַמלונגען

[...]ניו־יאָרק, (יט"א). אויף דעם 7־טען [...]אַר איז קיין פּיסטבורג אין „קאָנקאָרדיאַ־קלוב" [...]צערופען געוואָרען א קאָנפערענץ פון די טוער [...]דזשאָינט" אויף וועלכער עס וועט בעשטימט [...] די ליטונג פון דעם נייעם „דזשאָינט" קאַמפּ־[...]אין יאָהר 1937

[...]די קאַמפּיין ־ קוואָטע אויפן יאָהר 1936 אין דער [...]פון 3.500.000 דאָלאַר ווי בעקאַנט, פערווירק־[...] געוואָרען אויף 80 פּראָצ. און האָט אַרייננע־[...]מט 2.800.000 דאָלאַר. די קאַמפּיין־קוואָטע אויפן [...] 1937 וועט וואַרשיינליך, אין אַנבליק פון די [...] הילפס־אויפגאַבען אין מזרח־אייראָפּע, בעדייטענד [...] געהעכערט ווערען.

[...]באַמע לאָקאַלע זאַמלונגען איז, ווי בעקאַנט גע־[...]ען געוואָרען אַן אָפּמאַך צווישען דעם דזשאָינט [...]דעם „פעראייניגטען א"י קאַמפּיין".

* * *

[...]ניו־יאָרק, (יט"א). דער אַמעריקאַנער [...]" וועט אין יאָהר 1937 דורכפיהרען אַן איי־[...] קאַמפּיין און וועט נישט צוזאַמענאַרבייטען [...]דעם „דזשאָינט". דער פּאָרזיצער פון „אָרט" [...]לאַדעק האָט ערקלערט, אַז דער דאָזיגער בע־[...] איז אָנגענומען געוואָרען נאָכדעם ווי די ביידע [...]ערשאַפטען זענען געקומען צום אויספיהר, אַז [...]וועט זיין גינסטיג פאַר די אינטערעסען פון די [...] אָרגאַניזאַציעס.

דער וועלט־פערבאַנד פון „אָרט" פון וועלכען [...]אַמעריקאַנער „אָרט" איז א טייל, האָט ב. וולאַר [...]ערקלערט, וועט אָנפיהרען א קאַמפּיין איבער דער גאַנצער וועלט פאַר 750.000 דאָלאַר; די קוואָטע פאַר אַמעריקע איז נאָך נישט בעשטימט, אָבער מען ער־וואַרט אַז דער אַמעריקאַנער „אָרט" זאָל שאַפען אַרום 50 פּראָצענט.

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשא 20.
זונטאָג, דעם 7. פעברואר 1937, 12 בייטאָג
א פרימאָרגן־פאָרשטעלונג
געשפּילט וועט ווערן ל. קאָברינ'ס בעריהמטע סאָציאַלע פּיעסע
די שטורם־פייגעל
צום ערשטען מאָל אין לאָדזש.
אין דער פאָרשטעלונג נעמען אַנטייל די בעסטע אַרטיסטען
פון „פילהאַרמאָניע"־אַנסאַמבל.
בילעטען צום פּרייז פון 54 גר. ביז 2 זל. צו בעקומען אין קולטור־אַמט, אַנגראַדאָווע 9, ליכטענשטיין־קלוב, פּיעטריקאָווער 10 און קולטור־ליגע, זאַכאָדניא 68.

בראַזיליען העכערט די אימיגראַציע־קוואָטע

לאָנדאָן, 3 (ספּ. טעל.)
קיי לאָנדאָן זענען אָנגעקומען ידיעות פון ריאָ־דע־זשאַנעיראָ, אַז די בראַזיליאַנישע רעגירונג גרייט צו א נייעם פּראָיעקט פון אַן אימיגראַציע ־ געזעץ, וואָס זאָל בעדייטענד פערגרעסערן די אימיגראַציע־קוואָטע קיין בראַזיליען.

פאַר לאַנדווירטשאַפטליכע אַרבייטער זאָלען גאַנץ אָפּגעשאַפט ווערען די אימיגראַציע ־ בעגרענ־צונגען.

אַרום דער לעצטער „יעאָס"־סעסיע אין וואַרשא

וואַרשא, 3 (טעלעפאָניש) אויף דער נאָך וואָס געשלאָסענער סעסיע פון „יעאָס", וועלכע האָט בע־שלאָסען צו פאָרשען די עמיגראַציע ־ מעגליכקייטען קיין בירא־בידזשאַן און עקוואַדאָר, האָט ד"ר א. טאַרטאַקאָווער פון לאָדז, געהאַלטען אַן אויספיהר־ליכען רעפעראַט וועגען דער טעטיגקייט פון „יעאָס" און די עמיגראַציע ־ פּאָליטיקאַנטריי פון אונבעדי־פּענע עלעמענטען.

די לאָדזשער דעלעגאַציע אויף דער „יעאָס"־סעס־סיע איז בעשטאַנען פון די ה"ה ד"ר א. טאַרטאַקאָ־ווער, אברהם קאָן, אינזש. הורוויטש, ליזער לעווין, שאַליט און פאַרילקעס.

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל־אַרצט פאַר הויט־.געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער־שוועכע
האָט זיך איבערגעציהען פון פּיעטריקאָווער 10 אויף
161 פּיעטריקאָווער 161
טעל. 245-21.
נעהמט אָן פון 8 ביז 2 בייטאָג און פון 7 ביז 9 אָוו.
זונטאָג און חגאות פון 9 ביז 1 בייטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע לעשניצא־פּרייזען

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעצ. פאַר הויט ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוועכע
האָט זיך איבערגעצויגען פון ציגעל־גאַס 7 אויף
69 פּילסודסקיעגאָ 69
(רוג נאַרוטאָוויטשאַ) טעל. 141-32
נעהמט אָן פון 8–10 פריה, 12–2 און 5–8 אָוו
זונטאָג און חגאות פון 9–11 פריה.

ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאָלג. טעג
גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם!
„עווא" (1
II
די גאַנצע שטאָט רעדט פון דעם
[...]אָנהויב 4 נ"מ, שבת און זונטאָג—12 בייטאָג.

400 עדות אין דאַבאָשינסקי'ס פּראָצעס

וואַרשא, 3 (טעלעפאָניש)
די פּאָליציי פערענדיגט שוין די אויספאָרשונג אַרום דאַבאָשינסקי'ס אָנפאַל אויף מישלעניץ, בעת דער אויספאָרשונג זענען אויסגעהערט געוואָרען איבער 400 עדות און דער אויספאָרשונגס ־ מאַ־טעריאַל ווערט אַרומגענומען אין צעהן גרויסע בענד. דער פּראָצעס וועט פאָרקומען אין אַפּ־ריל ה. י. און אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק וועלען א חוץ דאַבאָשינסקי'ן זיצען נאָך 55 פּערזאָן. זיי וועלען פערטיידיגט ווערען דורך 15 אַנדערע אַד־וואָקאַטען.

אונטערדריקט אַנטיסעמיטישע עקסצעסען אין א ליטווישע שטעטעל

קאָוונע, 3 (יט"א טעלעגר.)
אַנטיסעמיטישע אַגיטאַטאָרען האָבען געפּרובט אַרויסרופען אַנטי־יודישע עקסצעסען אין שטעטעל קרונאים. די פּאָליציי האָט אָבער אונטערדריקט אַלע פּרובען פון אַנטי־יודישע אַרויסטרעטונגען. די אַנטיסעמיטישע אַגיטאַטאָרען זענען אויפ'ן אַדמי־ניסטראַטיווען וועג פערמשפּט געוואָרען צו פער־שידענע טערמינען תפיסה.

וואַרשאווער אָפיציעלע בערזע

האָלאַנד	—	—	—	—	289.55
לאָנדאָן		—	—	—	25.88
ניו־יאָרק (קאַבעל)	—	—	—	—	528,50
פּאַריז	—	—	—	—	24.64
פּראַג	—	—	—	—	18.40
ציריך	—	—	—	—	120,95

אָפיציעלע פּראָצענטיגע פּאַפּירען

ב. פּ.	—	—	—	—	109,
3 — אינוועסט. I	—	—	—	—	64,
3 — „ II	—	—	—	—	64,75
4 — דאָלאַרובקע	—	—	—	—	46.75
7 — סט.	—	—	—	—	447,
5 — וואַרש.	—	—	—	—	55,00
5 — לאָדזשער	—	—	—	—	49,50

אויספלוג קיין וויען
ערם 17/II–1/III ד. י. פּרייז 135 זל.
אויספלוג קיין לאָנדאָן און פּאַריז
דעם 17/II — 1/III 1937
ערלעדיגט
דאָס וועלט־רייזע־ביוראָ
Union Lloyd
42 פּיעטריקאָווער 42
טעל. 87-107.

Dr. Wołkowyski
ציגעל־גאַס 11, טעל. 02-238
ספּעצ. פאַר טריפּער. סיפיליס און הויט־קראַנקה. בעהאַנדלונג פון מענער־שוועכע
נעמט אָן פון 8—11 בייטאָג און 4—9 אָווענט

1־טע לעטשניצע
מיט שטענדיגע בעטען
פאַר כירורגיע פון ציינער, קיהן־באַקען און יאָסלעס
פון Dr. med.
Sadokierski
פּיעטריקאָווער 56, טעל. 129-77
עמפּפאַנגס־שעה'ן פון 9 פריה ביז 12 בייטאָג.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15 טעל. 149-07
ספּעציעל־אַרצט פאַר מענער ־ שוועכע־בע־האַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָווענט.
זונטאָג פון 9—1 פאַרמיטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזען

פאר׳ן פייניגען עופות

(ז) די סאניטאר-קאמיסיע האט נעכטען צו נויפגעשטעלט א פראטאקאל דעם עופות-הענדלער אברהם ראטשאלעק (פילסודסקיעגא 18) ווייל די זעקס געגנדו, וואס זענען ביי איהם געווען האבען אלע געהאט צוגראכענע פליגלען און ביינער.

איבערגעפאהרען

(ז) אויף ר״אג דאלנע און זגערזשער איז איבערגעפאהרען געווארען א געוויסע שרה זיסקינד (דאלנע 19). פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט ערשטע הילף.

דער שאפער איז ענטלאפען.

א מערדערישע מוטער

(א) די 23-יאהריגע דינסטמיידעל בראניסלאווא פאלינקא (אגראדאווא 20) האט נעכטען בעקומען א פסק דין — 1 יאהר טורמע פאר׳ן דערטרינקען איהר ביי-געבוירען קינד אין א ביאלאגישען פילטער.

פאר הונגער

(א) אין דער אפטיילונג פאר געזעלשאפטליכער הילף (זאוואדזקא 11) איז נעכטען פערחלשט געווארען פאר הונגער די 36-יאהריגע מאריאנא קוביאק. פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט אין זאפאס-שפיטאל.

פערטשאדעט געווארען

(א) אויף קילינסקיעגא 150 איז פון א שלעכט אויסגעלאשענעם אויוון פערטשאדעט געווארען דאס פאר-פאלק פינקוס און חנה מיכאווויטש.

פאגאטאוויע האט זיי ערטיילט ערשטע הילף.

צובראכען פיס

(א) אויף לעשנא 42 האט זיך אויסגעגליטשט און צובראכען א פוס א נשוויסער לודוויק מאראשעק.

דאס זעלבע האט פאסירט מיטן 10-יאהריגען קאזשימיעזש נאווארא אויף בזשעסקא 17.

פאגאטאוויע האט ביידען ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט אין שפיטאלען.

בלוטיגע געשלעגען

(א אויף דער וואצלאווא גאס 6 האט מען בעת א שלעגעריי פערוואונדעט מיט מעסערס דעם 26-יעהריגען אנטאני נאוואס און דעם 34-יעהריגען לודוויק פילאוש. פאגאטאוויע האט זיי ערטיילט ערשטע הילף.

* * *

(א) אויף פאמארסקא 159 איז פערוואונדעט געווארען דער שאפער וואצלאוו פאנוצקי, און צו איהם איז ארויסגעפאהרען געווארען פאגאטאוויע.

זעלבסטמארדען

(א) אויף קראקאווסקא גאס 63 (ראדאגאשטש) האט זיך געסמט מיט סובלימאט די 29-יאהריגע גענאוועפא טיגיעלסקא, און א שווערען צושטאנד האט מען זי אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

* * *

(א) אויף וואלבארסקא 11 האט זיך געסמט מיט יאדינע די 34-יאהריגע חנה ווארשאווסקא פון כאר-זשיסס.

פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט ערשטע הילף.

פאר צוריבען איהר אייגענעם זוהן...

(א) די 32-יאהריגע אלעקסאנדרא דאמבראווסקא איז סעפארירט מיט איהר מאן, און זייער 9-יעדריגער יונגעלע רישארד געפינט זיך אין א פזשיטולעק איז פאביאניץ.

דעם 20 אפריל ה. י. איז זי ארפגעקומען פון ווארשא קיין פאביאניץ און פון דער גאס, בעת ער איז געגאנגען אין שולע, האט זי צוגענומען דאס יונגעל צו זיך קיין ווארשא.

איהר מאן האט זי דעריבער אנגעקלאגט אין געריכט, און נעכטען האט זי בעקומען א פסק דין — א האלב יאהר טורמע.

תשעה יוחי... „שבעה“

(א) די 26-יאהריגע פראסטיטוטקע אננא קאליש (פעטריקאווער 197) איז נעכטען פערמשפט געווארען אויף 9 חדשים טורמע פאר׳ן אנשטעקען עטליכע יונגעלייט מיט א ווענערישער קרענק.

ראדיא־פראגראם

דאנערשטאג, דעם 4-טען פעברואר

6.30 גימנאסטיק, 6.50 פליטען, 7.15 ידיעות, 7.25 אינפארמאציעס, 7.30 לעזונג פון פראגראם, 7.35 קאנצערט, 8 אודיציע פאר שולען, 11.30 מוזיקאלישער פריהמארגען (טראנסמיסיע פון פילהארמאניע אין ווארשא), 11.57 צייט-סיגנאל און העינאל פון קראקא, 12.03 לאדזער סאלאן-ארקעסטער אונטער דער דירעקציע פון טעאדאר רידער, 12.40 ידיעות, 12.50 קאנצערט אויפן פערלאנג, 2.57 לאדזער בערזע, 3 ווירטשאפטליכע ידיעות, 3.15 „ארבים רעדט״... 3.18 רעקלאמע קאנצערט, 3.40 שמועס, 3.55 פון אלעם צו ביסלעך, 4 פליטען, 4.20 א מאמענט פאר פראגען, 4.35 מאנדאליניסטען - קאנצערט, 5 שמועס, 5.15 סאליסטען - קאנצערט, 5.50 פארלעזונג, 6 אקטועלער שמועס, 6.10 ספארט, 6.16 לאקאלער ספארט, 6.20 פליטען, 6.35 ווירטשאפטליכער שמועס, 6.50 אקטועלער שמועס, 7 אריגינעלער טעאטער, 7.30 ליכטע אודיציע, 8.30 פעליעטאן, 8.45 אווענט-ידיעות, 8.55 אקטועלער שמועס, 9 טראנסמיסיע פון פויזען, 9.50 טאנץ-מוזיק.

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג (קאמוניקאטען)

אווענד פון הומאר פון דעלא ליפינסקא

די בעקאנטע ארטיסטקע דעלא ליפינסקא קומט קיין לאדז און טרעט אויף מיט א׳איין-איינציגען קאנצערט פרייטאג דעם 12-טען ד. ח. אין פילהארמאניע.

די דאזיגע בעקאנטע ארטיסטקע וועט אויספיהרען רוסישע פאלקס-לידער, פוילישע פאלקס-לידער אויך דייטשע לידער.

דעלא ליפינסקא איז ביכולת פארצושטעלען דעם פוב ליקום אפילו גאנצע סצענעס. אין פראגראם די שענסטע פערל פון איהר רייכען רעפערטואר.

פון פוילישען טעאטער

היינט דאנערשטאג 8.30 און שבת 4 נאכמיטאג סטעפאן זשעראמסקי׳ס „רוזשא״.

Dr. med. Trepman
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט-ס׳ראנקהייטען.
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אויך אלע ארט אנאליזען.
זאוואדזקא 6, טעל. 234-12
נעמט אן פון 8—11 נאכמ. און פון 6—9 אווענד

דער סוד פון א ראציאנעלער דערציהונג

(דערשינען דער נומער 6 (יאנואר) פון געז. פעדאגאגישען זשורנאל „דאס קינד“)

דער סוד פון א ראציאנעלער דערציהונג — ... דער דאזיגער טעמע האט דער בעקאנטער פעדאגאג און ... דער פסיכאלאג דר. יאנוש קארטשאק אנגעהויבען צו ... קען א סעריע ארטיקלען אין געזעלשאפטליך - פעדאג... גישען חודש-זשורנאל „דאס קינד“. ס׳איז כדאי צו ... מערקען, אז אינוש קארטשאק וועדמפולע ארבייטען ... קען זיך אויסשליסליך אין „דאס קינד“. אין יאנו... נומער, וואס איז ערשט-וואס דערשינען, געפינט זיך ... ערשטער ארטיקעל פון דער דאזיגער סעריע א. נ. „... בעגס-דערפאלג“.

דער דיכטער און פעדאגאג קלמן ליס דרוקט א ... פולערע אבער ערנסטע ארבייט וועגען די דערציהער... ריכטליכען פון אינדישען נביא מאהאטמא גאנדי. ... רער און דערציהער האבען דא א שלל מיט מוסטערען ... אזוי ס׳דארף אויסקוקען דער דערציהערס בעציהונג ... קינד.

צעליגא גיטלער, ליטערין פון דער הויל-קאלאני... „צענטאס“ אין טשעכאטשינעק, גיט אין איהר ארטי... „רעפלעקסען און סך-הכלען“ א כאראקטעריסטישען ... בערבליק איבער די פאמעלעכע ענטוויקלונגס- פאזען ... דער טשעכאטשינקער הויל-קאלאניע. דער ארטיקעל ... אילוסטרירט מיט פרעכטיגע בילדער און פאטאגראפ... פון קינדער-לעבען אויף דער קאלאניע

א. פ. סאקאלקא, דער בעקאנטער פעדאגאג וויזט-א... אין זיין ארטיקעל וועגען היים- און דערציהונג ווי ... מיט קאמישע ענטפערען מצד די עלטערען קאנען דערפ... ריען דאס קינד צו אומצופרני און שנאה זאגאר לגבי ... נע טאטע-מאמע. מ׳דארף זיין זעהר פארזיכטיג בעת ה... קינד פרעגט אונז עפעס.

א ספעציעלע נייעס איז אין היינטיגען נומער פאר... די רובריק „פיזישע דערציהונג און היגיענע“, וואו ... טרעטען אויף מיט דריי ארטיקלען : 1) די בעקא... ספארט-טוערין מירא יאקובאוויטש, מ. מארדושקאווסק... איינע פון די בעסטע ספעציאליסטינס אויפן געביט ... קינדער-דיעטעטיק ווי אזוי און וואסערע עסענס מ׳דא... ליכדער געבען) און א. זעלצער (קאטאוויץ) א ווו... דערציהער פון קינדער-יתומים. אין דער דאזיגער ... בריק ווערען אויספיהרליך בעהאנדעלט אלערליי פראג... טען, וואס ס׳איז שייך פיזישער דערציהונג און היגיענ... פון אונזער קינד.

אין דער רובריק „בוך און פרעסע“ רעצענזירט ... דער יונגער העברעאישער פאעט אלחנן אינדעלמאן ... ביו-דערשינענע ביבעל „קינד און רינד“ פון קלמן ל... אדרעס : „דאס קינד“ ווארשע, נאוואליפקי ... וואוויג. 19.

קלאנג-קינא CAPITOL זאוואדזקא 16

היינט און פאלג. טעג מעכטיגער פילם, וואס האט געהאט דעם גרעסטען ערפאלג אויפ׳ן אויסלענדישען עקראן. א. נ.

„זיי דריי“ (...CH TROJE)

MIRJAM HOPKINS

אין דער הויפט-ראלע

אויסער׳ן פראגראם : קלאנג-צוגאבען און אקטואליטעטען פון ... פרייזען פון די פלעצער אויף אלע סעאנסן: ... 54 ...

לעטשניצע
פאר ווענערישע-קראנקע מענער - שוועכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעגליך פון 9 פריה ביז 9 אווענד.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרויען-דאקטער פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

Doktór Klinger
ספעציאליסט
פאר ווענערישע, הויט, האר און סעקסואל-קראנקהייט
Andzrzeja 2, tel. 132-28
נעמט אן פון 9—11 פאר. און פון 4—8 אוו

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע
אבדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט

ד״ר העלער
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
פאר פרויען — א ספעציעלער ווארטע-זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

דאקטאר צ. י. פראוודא
אינערליכע קראנקהייטען
זגיערסקא 20, טעל. 133-26
נעמט אן פון 5—7 אווענד

בעקאמען אויסצייכנונגען און א גאלדענעם מעדאל אויף די אויסשטעלונגען אין די גרעסטע שטעדט פון אייראפא און אין תל-אביב (ארץ-ישראל)

פארקויפט אין: אלע אפטייקען, פארפומעריעס און פרוקטאווערייען.
Fabr. Chem. - Kosm.
„Pharmachemja“, Bydgoszcz.

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעלעפאן 246-09
נעמט אן פון 8—9 פריה און פון 4—8 אוו

Dr. med. Michał Eljasberg
CHIRURG
przeprowadził się na ul. Zachodniej 63
tel. 117-87.

Doktór A. S. Tenenbaum
אינערליכע קראנקהייטען
(ספעציעל לונגען)
Piotrkowska 109
tel. 220-25.
נעהמט אן פון 6—8 אווענד.

בחנם ווערט צוגעפאסט אלערליי גלעזער!

„OPTICUM“
28 פיעטריקאווער 28
בעזיצט אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען, אלערליי צילינדער-גלעזער, קאמבינירטע גלעזער, טערמאמעטערס, אלעס צו די ביליגסטע פרייזען.
ס׳ווערען אויך אויסגעפיהרט רעצעפטען, רעפאראטורען און ... — געגענקס די ... אלע ארט רעצעפטען פון די ח״ח דאקטוירים

וויכטיג פאר אלע!
בריפבויגען, קאנווערטען, רעכנונגען, מעמארענדומס, התונה-קארטען, פערש. עטיקעטען, מיטען-פראקטען, מאס-ביכער, ... אלע אנדערע אין דרוקערייען.
מיט די מאדערנסטע שריפטען
עמפפעהלט
די שנעל-דרוקעריי בראמבערג
לאדז, צעגעלניאנא 8 טעל. 255-09

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער - קראנקהייטען
6. שערפיען 37 בעגעדיקטא
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

ס׳ווערען געבראכט טינקטורינס, גיסער׳ס און געהילפען זיך מעלדען:
Wytwórnia Czekolady i Cukrów „ORION“
11. Listopada 29.

Dr. med. J. Nadel
ספעציאליסט פון אקושעריע- און פרויען-קראנקהייטען.
אבדזשעיא 4, טעל. 228-92
נעמט אן פון 10—12 און פון 5—7 אוו.
אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 פון 12 ביז 1 בייטאג.

Dr. B. Hurwicz
Choroby skórne i weneryczne
Piotrkowska 10
telefon 26-553.
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב — פון 8 ביז 1 בייטאג

Dr. med. Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.

די מעכאנישע שלאסעריי פון י. רעדער
11-טער ליסטאפאדא 11
פיהרט-אויס אלע ארט שלאסער-ארבייט, טיילען צו מאשינען און שוויסונגען

קליינע אנאנסען
י זלאטי
אנאנס ביז ... ווערטער

לאקאלען
אפצוגעבען א לעצט צימער 2 יונגעלייט, עווענטועל א פאר-פאלק
לייזעראוויטש, פילסודסקיעגא 14.

פערשידענעס
צו פערקויפען א 10 = פערד... מאטאר, ביי קאהן, 11. ליסטאפאד... פון 3-5 נאכמיטאג.

Zagubiono kwit Elektrowni ...dzkiej za № 36682 z dn. 12/7 ...8 r. na zł. 15.— na imię ...ram Ingberman.

Zaginiony został weksel na 50.— pł. 30/I — 1937 r. wyst. ... Wachte, Łódź, Południowa 38 ... zlec. Hebera. Powyższy weksel unieważnia się.

א בשורה טובה פאר מחותנ...
דער ניי-רעמאנטירטער ענגלישער ... (וואלטשאנסקא 5) מיט א שענעם ג... מענער-זאל. מיט א גרויסער היגיענ... כשר׳ער קוך. הערליכע בעלייכטונג ... די נייעסטע געשירען און טיש-בעסט... און שעהנע דעקאראציעס, איז צו ... דינגען אויף חתונות נור פאר 10 ... אלעס 1-טער מאי 2.

שרייבען שעהן און שנעל...
לערנט אויס דער בעוואוסטער קאליג... י. בערמאן אין 15 לעקציעס. אויך ... אויסגעלערנט שרייבען א גוטען יודיש... בריף אין 15 לעקציעס אפילו דעם, ... קען גארנישט שרייבען. די עלטער ... נישט קיין ראלע. די פרייזען—צוגענג... אלעס 1-טער מאי 4, ביי ליפשיץ.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.